

**UCHWAŁA NR XXXIV/707/2017
RADY MIEJSKIEJ W NAKLE NAD NOTECIĄ**

z dnia 27 kwietnia 2017 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017 – 2026.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, zmiany: poz. 1579 i poz. 1948, z 2017 poz. 730), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Dz. U. z 2016 poz. 930 zm. poz. 1583, poz. 1948, poz. 2174) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017 – 2026 stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Nakło nad Notecią.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jan Światłowski

Załącznik do Uchwały Nr XXXIV/707/2017
Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią
z dnia 27 kwietnia 2017 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2026

Miasto i Gmina Nakło nad Notecią
Powiat Nakielski
Województwo Kujawsko-Pomorskie

Zamawiający
Wykonawca opracowania
Sprawdzający
Podpis Sprawdzającego

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle
Westmor Consulting
Barbara Wojciechowska

Nakło nad Notecią 2016

**Miasto i Gmina Nakło nad Notecią
Powiat Nakielski
Województwo Kujawsko-Pomorskie**

Zamawiający
Wykonawca opracowania
Sprawdzający
Podpis Sprawdzającego

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle
Westmor Consulting
Barbara Wojciechowska

Nakło nad Notecią 2016

Zamawiający	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle
Wykonawca opracowania	Westmor Consulting
Sprawdzający	Barbara Wojciechowska
Podpis Sprawdzającego	

Spis treści

Wyniki badania ankietowego

1. Wprowadzenie

Problemy społeczne, które są wynikiem zmian politycznych i gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce na przestrzeni ostatnich lat, stawiają przed władzami samorządowymi nowe wyzwania. Dotychczas realizowany model polityki społecznej, polegający głównie na łagodzeniu skutków niekorzystnych zjawisk, okazuje się nie wystarczająco skuteczny. Podejmowane działania kierowane są na walkę z rezultatami problemów, brakuje natomiast wystarczającego nacisku na profilaktykę zagrożeń. W efekcie, rośnie liczba beneficjentów pomocy społecznej i utrwalają się postawy roszczeniowe tego kręgu osób. W związku z tym, potrzebą chwili jest opracowanie spójnych, całościowych i perspektywicznych programów polityki społecznej. Podstawowym narzędziem realizacji lokalnej polityki społecznej jest **strategia rozwiązywania problemów społecznych**. Obowiązek opracowania tego dokumentu wynika przede wszystkim z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930), w którym czytamy: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Zgodnie z art. 16b, ust 2, strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- 1)diagnozę sytuacji społecznej;
- 2)prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3)określenie:
 - a)celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b)kierunków niezbędnych działań,
 - c)sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d)wskaźników realizacji działań.

Do aktów prawnych regulujących opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych należą także:

- Ustawa o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446 ze zm.);
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2016 poz. 645 ze zm.);
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2016 poz. 546 ze zm.);
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 180);
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2017 poz. 697);
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2016 poz. 1817);
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390);
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2017 poz. 783);
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2016 poz. 1518 ze zm.);
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. 2016 poz. 785 ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2016 poz. 195 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2016 poz. 1860 z późn. zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami społecznymi w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie

wykluczeniu społecznemu. Działania kierowane są głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2026 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego wszystkim mieszkańcom Gminy, a w szczególności grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Ilekróć w niniejszym dokumencie jest mowa o Gminie Nakło nad Notecią - należy przez to rozumieć Miasto i Gminę Nakło nad Notecią.

2. Metoda opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2026 przygotowana została zgodnie z ogólnymi warunkami stawianymi takim dokumentom. Umownie można ją podzielić na trzy główne części:

Pierwsza część przedstawia charakterystykę sytuacji społecznej Gminy wg stanu na dzień 31.12.2014 roku oraz 31.12.2015 roku. Zawarto tutaj informacje istotne z punktu widzenia występujących na jej terenie problemów społecznych. Przeanalizowano strukturę demograficzną, sytuację na rynku pracy oraz stan gospodarki Gminy. Opisano również dostępne dla mieszkańców usługi społeczne tj. edukacja, kultura, ochrona zdrowia i pomoc społeczna. Charakterystyki tej dokonano w oparciu o:

- informacje uzyskane z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią,
- dane z Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Miasta i Gminy Nakło nad Notecią.

Charakterystykę sytuacji społecznej Miasta i Gminy Nakło nad Notecią podsumowuje analiza SWOT.

Część drugą stanowi prognoza zmian problemów społecznych zidentyfikowanych w części diagnostycznej. Prognoza ta została podzielona na dwie zasadnicze części:

-prognoza demograficzna opracowana w oparciu o *Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050* opracowaną przez GUS, oraz

-prognoza zmian problemów społecznych na terenie Gminy w wyniku realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* oraz działań organizacji i instytucji publicznych działających w zakresie pomocy społecznej (w tym działań MGOPS w Nakle nad Notecią), które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów.

Niniejsza prognoza stanowi podstawę do zdefiniowania konkretnych celów strategicznych i kierunków działań.

Część trzecia to formułowanie konkretnych celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy. W części tej określono również sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe ze wskazaniem źródeł finansowania określonych działań oraz wskaźników ich realizacji.

Przedmiotowa *Strategia* obejmuje okres do 2026 roku. Uzasadnieniem dla tak wybranego horyzontu czasowego jest z jednej strony specyfika procesów społecznych (skutki realizacji Strategii będą widoczne dopiero w dłuższym okresie czasu), z drugiej zaś strony konieczność dostosowania Strategii do innych dokumentów programowych na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

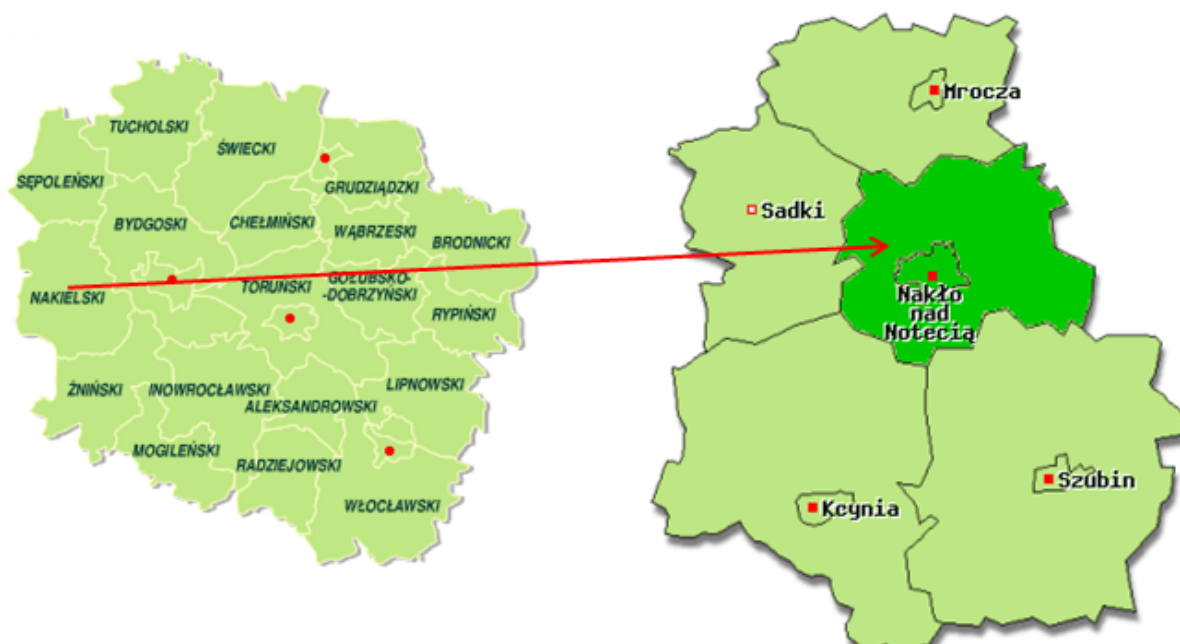
3. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Nakło nad Notecią

3.1. Charakterystyka sytuacji społeczno-gospodarczej

3.1.1. Charakterystyka ogólna Gminy Nakło nad Notecią

Gmina Nakło nad Notecią jest gminą o charakterze miejsko – wiejskim, położoną w powiecie nakielskim, w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Niniejsza jednostka samorządu terytorialnego administracyjnie podzielona jest na 21 sołectw, które zajmują łącznie obszar o powierzchni ok. 187 km².

Rysunek . Położenie Gminy Nakło nad Notecią tle powiatu nakielskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: <http://archiwum.zpp.pl/>

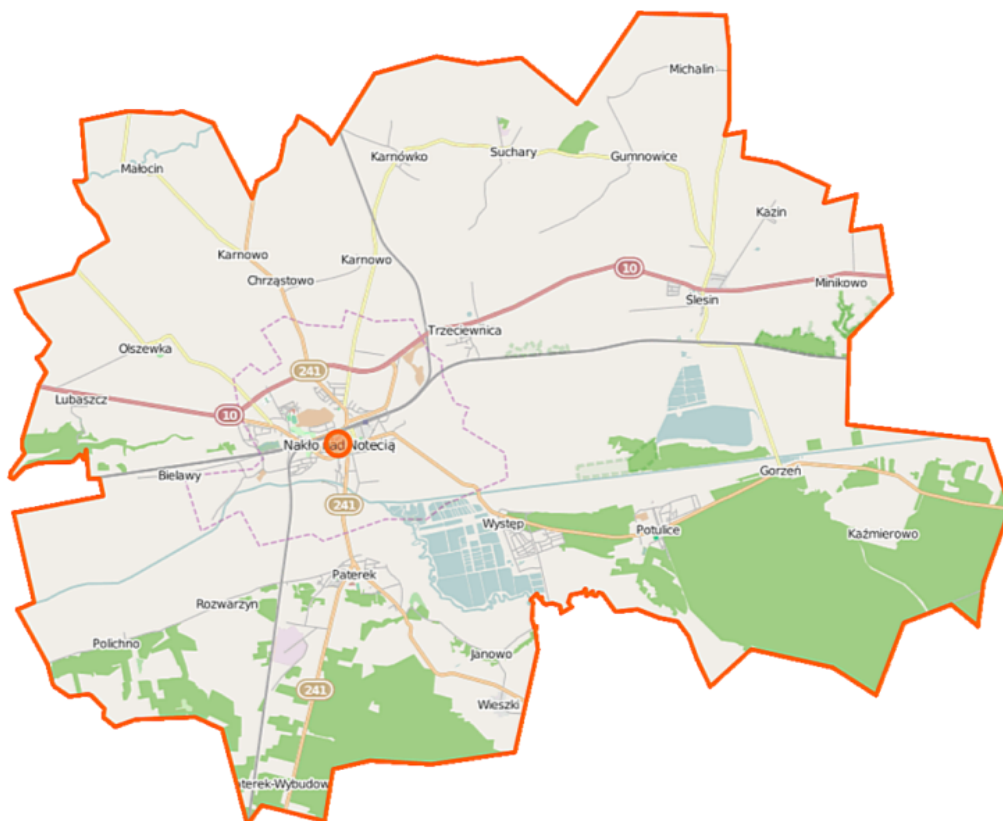
Na terenie Gminy Nakło nad Notecią przeważają użytki rolne, stanowiące 68,79% obszaru, natomiast lasy i grunty leśne stanowią 19,90%. Strukturę zagospodarowania gruntów Gminy przedstawia szczegółowo poniższa tabela.

Tabela . Zagospodarowanie gruntów na terenie Gminy Nakło nad Notecią

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	Udział %
użytki rolne:	ha	12 859	68,79%
<i>grunty orne</i>	ha	8 537	66,39%
<i>sady</i>	ha	63	0,49%
<i>łąki</i>	ha	3 093	24,05%
<i>pastwiska</i>	ha	407	3,17%
<i>pozostałe użytki rolne</i>	ha	759	5,90%
las i grunty leśne	ha	3 720	19,90%
pozostałe grunty i nieużytki	ha	2 114	11,31%
RAZEM	ha	18 693	100%

Źródło: Dane z GUS

Rysunek . Plan Gminy Nakło nad Notecią

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

3.1.2. Demografia

Liczebność Gminy z podziałem na płeć

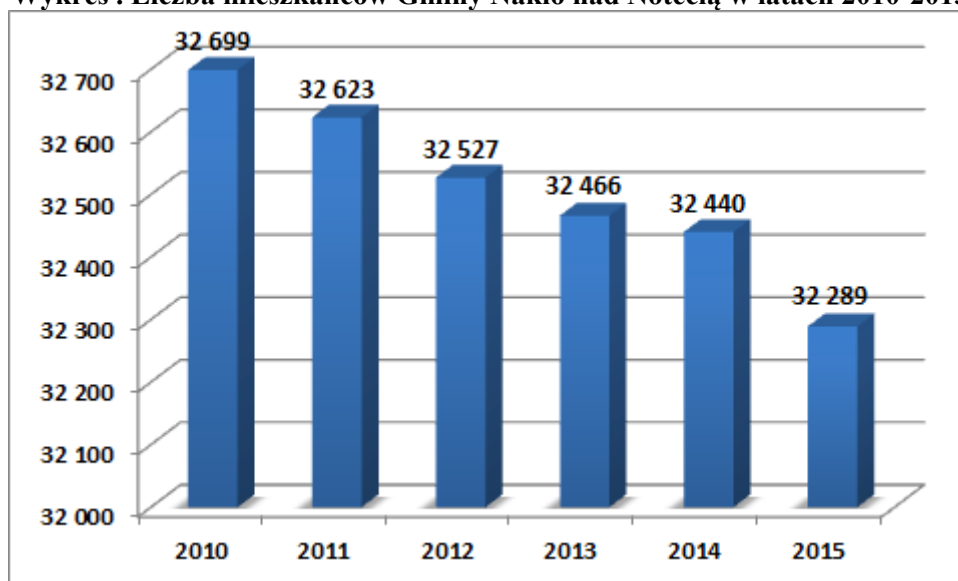
Liczba ludności w analizowanych latach 2010–2015 na terenie Gminy Nakło nad Notecią ulegała zmianom. Na koniec 2015 roku zamieszkiwało ją 32 289 mieszkańców - w stosunku do roku bazowego (2010) ich liczba spadła o 410 osób, tj. 1,25%. W całym okresie liczba kobiet przeważała nad liczbą mężczyzn, w 2015 stanowiły one 51,36% ogółu ludności Gminy.

Tabela . Liczebność Gminy Nakło nad Notecią z podziałem na płeć

Wyszczególnienie	jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	osoba	32 699	32 623	32 527	32 466	32 440	32 289
Mężczyźni	osoba	15 870	15 866	15 800	15 776	15 749	15 704
	%	48,53%	48,63%	48,58%	48,59%	48,55%	48,64%
Kobiety	osoba	16 829	16 757	16 727	16 690	16 691	16 585
	%	51,47%	51,37%	51,42%	51,41%	51,45%	51,36%

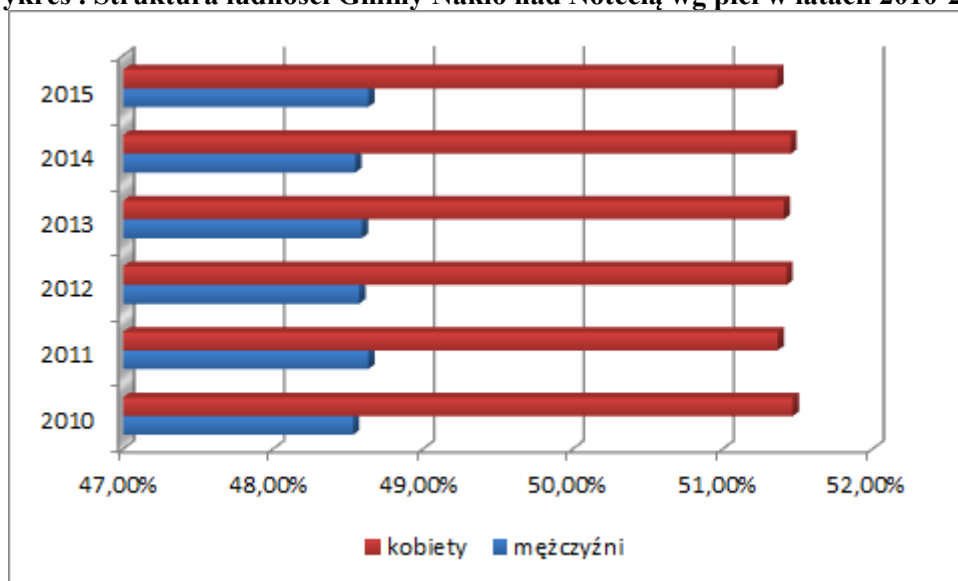
Źródło: Dane z GUS

Wykres . Liczba mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres . Struktura ludności Gminy Nakło nad Notecią wg płci w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z GUS

Struktura wiekowa mieszkańców

Najliczniejszą grupę wiekową w 2015 roku stanowiły osoby w wieku pomiędzy 30 a 34 rokiem życia. Następnie były to osoby w wieku: 35-39 lat, 55-59 lat, 20-24 lat oraz 50-54 lata.

Tabela . Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią w 2015 roku

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	1 597	817	780
5-9 lat	1 922	1 000	922
10-14 lat	1 617	814	803
15-19 lat	1 838	919	919
20-24 lata	2 113	1 070	1 043
25-29 lat	2 444	1 251	1 193
30-34 lata	2 728	1 394	1 334
35-39 lat	2 592	1 323	1 269
40-44 lata	2 217	1 102	1 115
45-49 lat	1 947	950	997
50-54 lata	2 085	1 061	1 024
55-59 lat	2 437	1 171	1 266
60-64 lata	2 227	1 058	1 169
65-69 lat	1 807	804	1 003
70-74 lata	844	338	506
75-79 lat	879	328	551
80-84 lata	557	177	380
85 i więcej	438	127	311
Razem	32 289	15 704	16 585

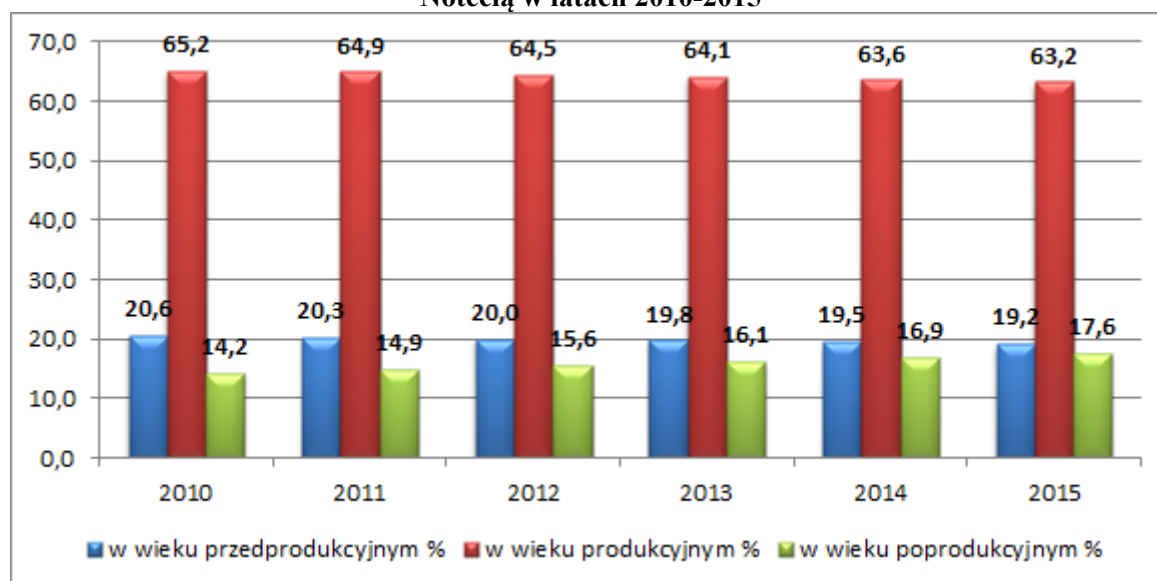
Źródło: Dane GUS

Tabela . Liczba osób w Gminie Nakło nad Notecią w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
w wieku przedprodukcyjnym							
Ogółem	osoba	6 745	6 608	6 500	6 414	6 331	6 185
Mężczyźni	osoba	3 410	3 345	3 302	3 255	3 205	3 149
Kobiety	osoba	3 335	3 263	3 198	3 159	3 126	3 036
w wieku produkcyjnym							
Ogółem	osoba	21 305	21 160	20 964	20 813	20 617	20 410
Mężczyźni	osoba	11 113	11 091	10 996	10 944	10 861	10 781
Kobiety	osoba	10 192	10 069	9 968	9 869	9 756	9 629
w wieku poprodukcyjnym							
Ogółem	osoba	4 649	4 855	5 063	5 239	5 492	5 694
Mężczyźni	osoba	1 347	1 430	1 502	1 577	1 683	1 774
Kobiety	osoba	3 302	3 425	3 561	3 662	3 809	3 920

Źródło: Dane GUS

Wykres . Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Nakło nad Notecią w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z GUS

Analizując dane zawarte w Tabeli 4 i znajdujące się na Wykresie 3, można stwierdzić, że najliczniejszą grupę w roku 2015 stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – około 63,2% populacji Gminy. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła natomiast około 19,2%, a wieku poprodukcyjnym 17,6%.

W analizowanym okresie 2010-2015 można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie spadała (ogólny spadek o 1,4 p.p.),
- liczba ludności w wieku produkcyjnym systematycznie spadała (ogólny spadek o 2 p.p.),
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie rosła (ogólny wzrost o 3,4 p.p.).

Obecna sytuacja demograficzna nie jest korzystna, a powyższe tendencje świadczą o negatywnym zjawisku, jakim jest starzenie się społeczeństwa lokalnego. Obecnie, największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, jednak w przyszłości stan ten będzie miał wpływ na zwiększenie się procentowego udziału osób w wieku poprodukcyjnym, co pociąga za sobą wiele konsekwencji. Znaczna część dochodów Gminy będzie musiała być kierowana na zapewnienie odpowiednich warunków życia osobom w starszym wieku. Starzejące się społeczeństwo to także malejące przyrosty zasobów pracy. Poza tym, wzrost liczby osób starszych prowadzi do zmiany struktury popytu – wpływa na mniejszy popyt na „nowinki” technologiczne, a większy na szeroką gamę usług związanych z pomocą społeczną.

Poziom wykształcenia mieszkańców

W roku 2002 w Gminie dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 31,39% populacji Gminy. Kolejną pod względem liczebności grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem podstawowym ukończonym – 30,53% oraz osoby z wykształceniem średnim – 27,01%. Wykształcenie wyższe posiadało 6,77% osób, a policealne – 1,93%. Odsetek osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia wynosił – 2,37%.

Zauważalne jest zróżnicowanie wykształcenia mieszkańców ze względu na płeć. Wśród mieszkańców z terenu Gminy, odsetek kobiet z wykształceniem wyższym, policealnym, średnim, podstawowym oraz podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia był wyższy niż u mężczyzn, natomiast odsetek kobiet z wykształceniem zawodowym był niższy niż u mężczyzn.

Tabela . Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią

Rodzaj wykształcenia	Ogółem		Mężczyźni	Kobiety
	Liczba osób	Udział %		

Wyższe	1 790	6,77%	760	1030
Policealne	509	1,93%	122	387
Średnie razem	7 137	27,01%	3095	4 042
Zasadnicze zawodowe	8 294	31,39%	5 196	3098
Podstawowe ukończone	8 066	30,53%	3 212	4 854
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	625	2,37%	275	350

Źródło: Dane GUS, Narodowy Spis Powszechny 2002

Przedstawione wyżej dane zostały zebrane podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku i nie odzwierciedlają w pełni obecnie panującej sytuacji. Należy założyć, iż obecnie na terenie Gminy, podobnie jak i w całym kraju, liczba osób z wykształceniem wyższym jest nieco większa. Potwierdzeniem tego są dane GUS dotyczące wykształcenia mieszkańców powiatu nakielskiego ze spisu powszechnego przeprowadzonego w 2002 i 2011 roku zawarte w Tabeli 6.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w poniższej tabeli, widoczny jest wzrost liczby osób z powiatu nakielskiego z wykształceniem wyższym - wskaźnik ten wzrósł, aż o 91,52%. Wzrosła też liczba mieszkańców z wykształceniem średnim i policealnym o 18,63% oraz zasadniczym zawodowym o 3,04%. Spowodowane jest to tym, że coraz więcej osób z powiatu decyduje się na podjęcie edukacji oraz jej kontynuowanie.

Tabela . Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu nakielskiego

Rodzaj wykształcenia	2002	2011	Zmiana % 2011/2002
Wyższe	3 785	7 249	91,52%
Średnie i policealne razem	16 542	19 623	18,63%
Zasadnicze zawodowe	22 119	22 791	3,04%

Źródło: Dane GUS (Narodowy Spis Powszechny 2002, Narodowy Spis Powszechny 2011)

Gmina Nakło nad Notecią leży na terenie powiatu nakielskiego, w związku z czym można zakładać, że sytuacja dotycząca obecnego poziomu wykształcenia w Gminie Nakło nad Notecią kształtuje się podobnie jak na terenie powiatu nakielskiego.

Przyrost naturalny

Przyrost naturalny na terenie Gminy Nakło nad Notecią we wszystkich analizowanych latach przyjmował wartości dodatnie. Świadczy to o przewadze liczby urodzeń żywych nad liczbą zgonów ogółem na tym terenie. Należy jednak zauważyć, że w porównaniu do roku bazowego (2010), przyrost naturalny w 2015 r. był o 84,21% niższy.

Tabela . Przyrost naturalny

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia żywe ogółem	392	342	341	367	291	297
Zgony ogółem	297	248	310	286	272	282
Przyrost naturalny ogółem	95	94	31	81	19	15

Źródło: Dane z GUS

3.1.3. Rynek pracy

W Gminie Nakło nad Notecią w 2015 roku funkcjonowało 2 602 podmiotów gospodarczych, z czego aż 95% działało w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów działających na obszarze Gminy w latach 2010-2015 ulegała wahaniom. Ich ogólna liczba od 2010 do 2015 r. spadła o 1,33%. Najwięcej podmiotów funkcjonujących w sektorze prywatnym stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich liczba jednak spadła w analizowanym okresie o 102 podmioty, tj. 5,14%.

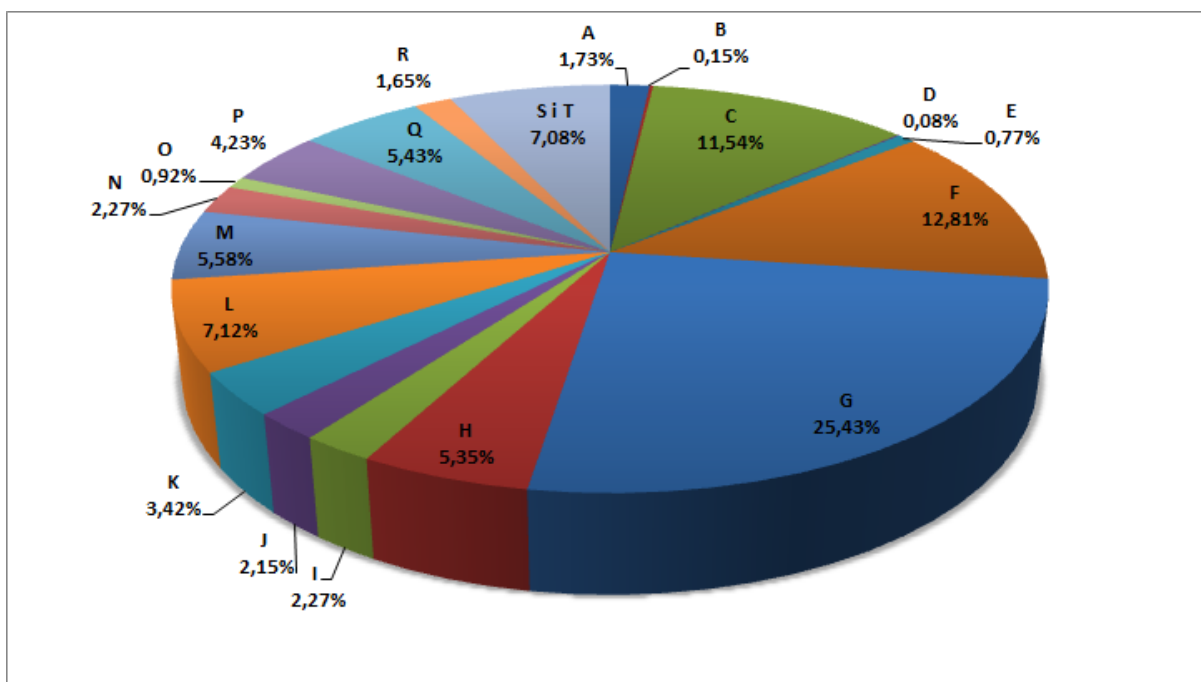
Tabela . Struktura działalności gospodarczej wg sektorów w Gminie Nakło nad Notecią w latach 2010-2015

Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Podmioty gospodarki narodowej ogółem		2 637	2 659	2 664	2 650	2 634	2 602
Sektor publiczny	Ogółem	135	136	145	128	128	127
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	74	75	86	68	68	68
	przedsiębiorstwa państwowe	1	1	1	1	1	1
	spółki handlowe	5	5	5	5	4	4
Sektor prywatny	Ogółem	2 502	2 523	2 519	2 522	2 505	2 472
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 986	1 998	1 968	1 957	1 922	1 884
	spółki handlowe	96	94	92	100	98	102
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	18	18	19	20	19	22
	spółdzielnie	18	18	18	18	19	19
	fundacje	4	3	3	4	6	6
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	64	69	73	76	78	80

Źródło: Dane GUS

Wykres 4, przedstawia strukturę działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Gminy Nakło nad Notecią. Koncentruje się ona głównie na handlu hurtowym i detalicznym – 25,43% wszystkich podmiotów gospodarczych. Ważnymi sekcjami są również budownictwo – 12,81% i przetwórstwo przemysłowe 11,54%.

Wykres . Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Nakło nad Notecią w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa

Według danych GUS, ogółem w 2015 roku na terenie Gminy Nakło nad Notecią znajdowało się 10 411 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 697 938 m². Dane zawarte w Tabeli 9 wskazują, że mieszkalnictwo na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego stopniowo się rozwija. Od 2010 do 2015 liczba

mieszkań wzrosła o 238 (tj. 2,34%), liczba izb wzrosła o 1 286 izb (tj. 3,44%), a powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 28 267 m² (tj. 4,22%).

Tabela . Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mieszkania	mieszk.	10 173	10 224	10 275	10 313	10 364	10 411
Izby	izba	37 361	37 650	37 928	38 149	38 392	38 647
Powierzchnia użytkowa	m ²	669 671	676 324	682 180	687 113	692 418	697 938

Źródło: Dane GUS

W analizowanym okresie nastąpił wzrost stopnia wyposażenia budynków w instalacje techniczno – sanitarne. Większość mieszkań posiada dostęp do podstawowych instalacji, tj. wodociągu, łazienki oraz centralnego ogrzewania. W 2015 roku:

- 99,5% mieszkań w miastach i 98,7% mieszkań na wsi było podłączonych do wodociągu,
- 93,1% mieszkań w miastach i 93,0% mieszkań na wsi było wyposażonych w łazienkę,
- 76,9% mieszkań w miastach i 84,8% mieszkań na wsi posiadało centralne ogrzewanie.

Tabela . Odsetek ogółu mieszkań wyposażonych w instalacje na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>W miastach</i>						
wodociąg	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5
łazienka	93,0	93,0	93,1	93,1	93,1	93,1
centralne ogrzewanie	76,6	76,7	76,7	76,8	76,8	76,9
<i>Na wsi</i>						
wodociąg	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7
łazienka	92,7	92,7	92,8	92,9	92,9	93,0
centralne ogrzewanie	84,1	84,2	84,4	84,5	84,7	84,8

Źródło: Dane GUS

Zaspokajanie potrzeb Gminy w zakresie gospodarki mieszkaniowej stanowi jedno z jej zadań. Potrzeby te wynikają m.in. z powodu:

- zwiększającej się liczby osób i rodzin oczekujących na lokale socjalne i pomieszczenia tymczasowe w związku z orzeczoną wyrokiem sądowym eksmisją,
- stale wzrastającej liczby osób i rodzin oczekujących na mieszkania,
- ograniczonego zasobu mieszkaniowego,
- złego i słabego stanu technicznego budynków i lokali komunalnych.

Gmina Nakło nad Notecią posiada „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2021” przyjęty Uchwałą nr XXX/588/2016 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 29 grudnia 2016 w sprawie zmiany Uchwały nr XXVIII/570/2016 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2021”. Zasób mieszkaniowy Gminy wg stanu na rok 2016 tworzyło 656 szt. mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 27 899,21 m². Mieszkaniowy zasób Gminy Nakło nad Notecią tworzą lokale usytuowane w budynkach stanowiących 100% własności Gminy Nakło nad Notecią, w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy oraz w budynkach będących w administracji zleconej gminy.

Gmina Nakło nad Notecią nie przewiduje w najbliższych latach budowy nowych budynków mieszkaniowych i socjalnych.

Źródło: Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2021

3.1.5. Służba zdrowia

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią funkcjonują ośrodki opieki zdrowotnej, które mają na celu poprawę i zachowanie stanu zdrowia mieszkańców Gminy. Są to ośrodki świadczące usługi profilaktyczno-lecznicze i rehabilitacyjne.

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią funkcjonują:

- ØNiepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”, ul. Chrobrego 15, 89-100 Nakło nad Notecią;
- ØSamodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nakle nad Notecią, ul. Mickiewicza 7, 89-100 Nakło nad Notecią;
- ØKraina Zdrowia MD, ul. Kazimierza Wielkiego 16, 89-100 Nakło nad Notecią;
- ØNiepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Profil –Med.” Monika Albrewczyńska.

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią, znajdują się również placówki handlowe - apteki, zajmujące się sprzedażą leków i innych produktów medycznych. Są to:

- ØApteka Rodzinna, ul. Pl. Konopnickiej 1, 87-100 Nakło nad Notecią,
- ØApteka dr Max, ul. Bydgoska 22, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØApteka Rodzinna Bis, ul. Bydgoska 39, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØApteka Alba, Osiedle Chrobrego 16, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØApteka Remedium, ul. Pocztowa 17, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØApteka Stara, ul. Bydgoska 49, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØApteka Śródmiejska, ul. Sądowa 14d, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØApteka Przy Szkolnej, ul. Szkolna 4, 89-100 Nakło nad Notecią.

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

3.1.6. Edukacja

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią funkcjonują placówki oświatowe, gdzie prowadzone są zajęcia edukacyjne w ramach edukacji formalnej – szkolnej. Punkty te mają na celu upowszechnianie wykształcenia ogólnego i zawodowego oraz zapewnienie mieszkańcom wszechstronnego rozwoju.

Przedszkola:

- ØPrzedszkole w Paterku, ul. Spacerowa 1a, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØPrzedszkole nr 2 w Nakle nad Notecią, ul. Powstańców Wielkopolskich 11, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØPrzedszkole nr 3 w Nakle nad Notecią, ul. Os. Łokietka 6, 89-100 Nakło nad Notecią;
- ØPrzedszkole w Ślesinie, ul. Kazińska 1, 89-121 Ślesin,
- ØPrzedszkole „Wesoła Piątka” w Nakle nad Notecią, ul. Bydgoska 12, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØPrzedszkole „Donald” w Nakle nad Notecią, ul. Księdza Piotra Skargi 9, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØNiepubliczne Przedszkole Katolickie, ul. Kościelna 6, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØPrzedszkole „Słoneczko”, ul. Sądowa 1489-100 Nakło nad Notecią,
- ØCentrum Rozwoju Dziecka „Reksio”, Kościelna 8, 89-100 Nakło nad Notecią.

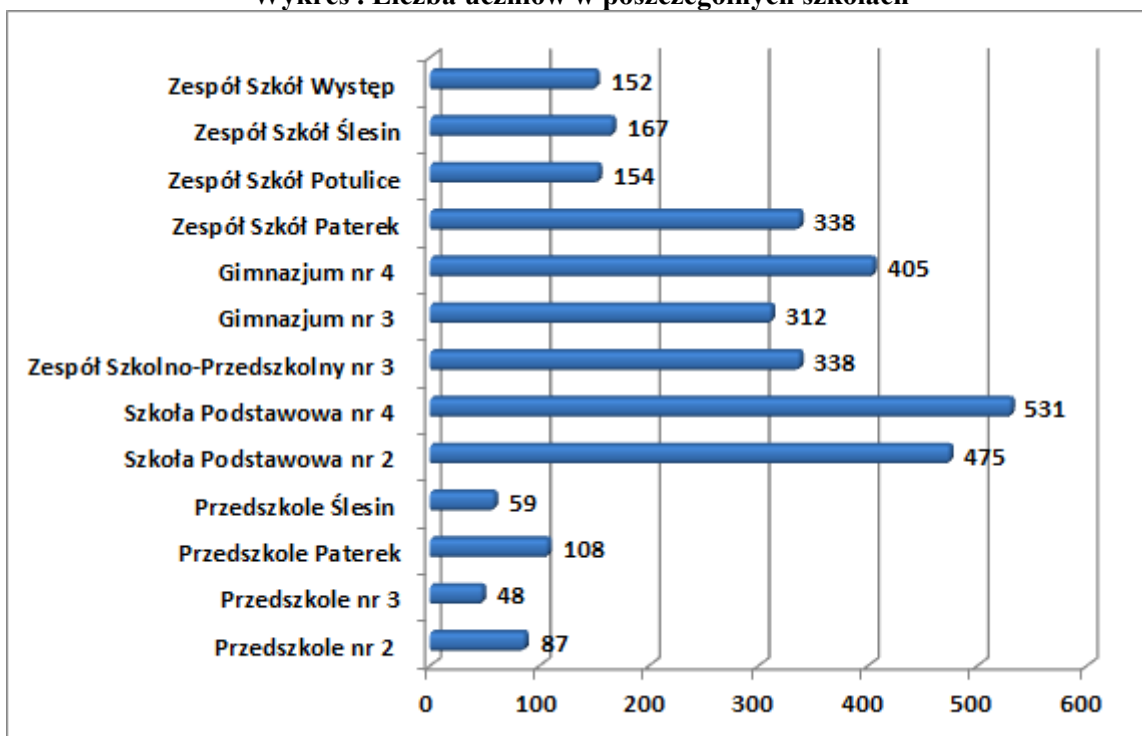
Szkoły:

- ØZespół Szkół im. Kapitana Wiktora Rossy w Ślesinie, ul. Dworcowa 9, 89-121 Ślesin,
- ØZespół Szkół im. Jana Pawła II w Paterku, ul. Kcyńska 6a, 89-100 Nakło nad Notecią
- ØZespół Szkół im. Dzieci Potulic w Potulicach, ul. Szkolna 4, 89-100 Potulice,
- ØZespół Szkół im. Przyjaciół Przyrody w Występie, ul. Wiejska 1, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØSzkoła Podstawowa nr 2 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia w Nakle nad Notecią, ul. Bydgoska 24, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØZespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Nakle nad Notecią, ul. Mrotecka 1a, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØSzkoła Podstawowa nr 4 im. Armii Krajowej, Os. Władysława Łokietka 15, 89-100 Nakło nad Notecią w Nakle nad Notecią,
- ØNiepubliczna Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Trzeciewnicy, ul. Powstańców Wielkopolskich 25, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØNiepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stefana Blechacza w Olszewce, ul. Olszewska 22, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØGimnazjum nr 4 w Nakle nad Notecią, Osiedle Władysława Łokietka 15, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØGimnazjum nr 3 w Nakle nad Notecią, ul. Mrotecka 1a, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØNiepubliczne Szkoła Muzyczna I stopnia w Nakle nad Notecią, Os. Władysława Łokietka 15, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØI Liceum Ogólnokształcące w Nakle nad Notecią im. Bolesława Krzywoustego w Nakle nad Notecią, ul. Gimnazjalna 3, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØZespół Szkół Żeglugi Śródlądowej im. Komandora Bolesława Romanowskiego w Nakle nad Notecią, ul. Dąbrowskiego 4, 89-100 Nakło nad Notecią,
- Ø Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Nakle nad Notecią ul. Staszica 18, 89-100 Nakło nad Notecią,
- ØZespół Szkół Specjalnych w Karnowie, Karnowo 56, 89-100 Nakło nad Notecią.
- ØZespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Władysława Łokietka, Lubaszcz 11a, 89-100 Nakło nad Notecią.

Źródło: <http://www.naklo.pl/>

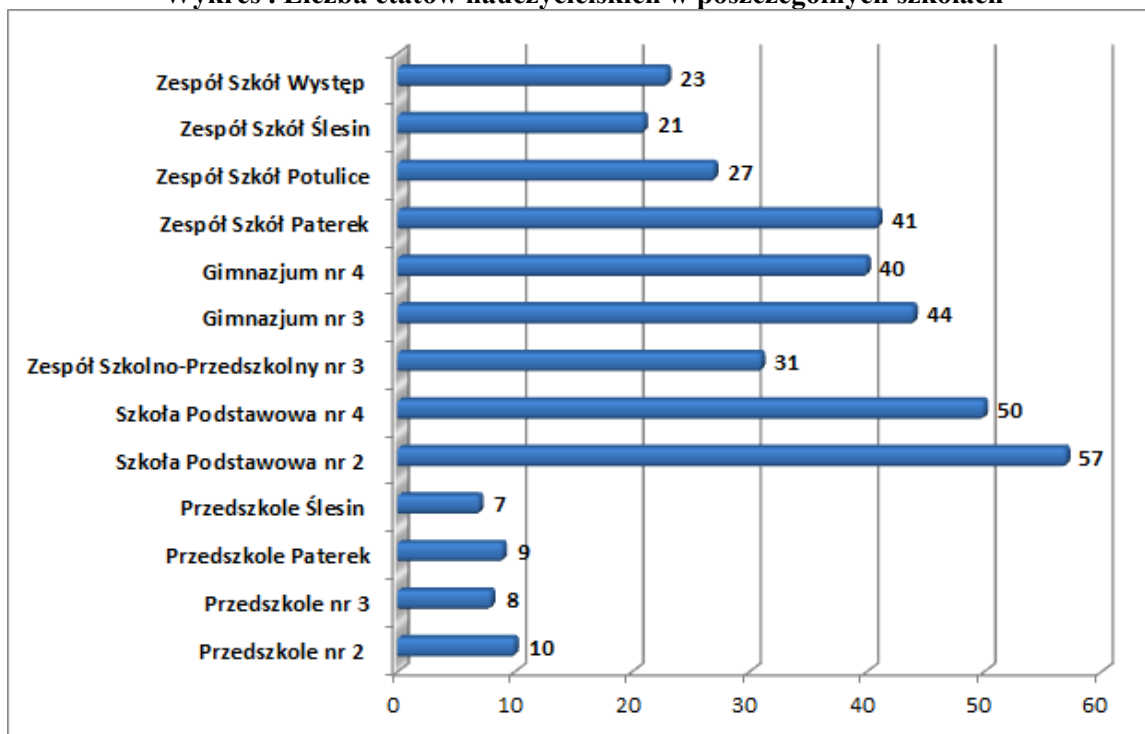
Wykres 5 przedstawia liczbę uczniów uczęszczających do poszczególnych szkół, natomiast Wykres 6 przedstawia liczbę nauczycieli pracujących w poszczególnych szkołach. Najwięcej dzieci w wieku przedszkolnym uczęszcza do Przedszkola w Paterku – 108 dzieci. Ze Szkół Podstawowych największą popularnością cieszy się Szkoła Podstawowa nr 4, do której uczęszcza 531 dzieci. Najwięcej nauczycieli pracuje w Szkole Podstawowej nr 2 - 57 nauczycieli, najmniej nauczycieli pracuje zaś w Przedszkolu w Ślesinie - 7.

Wykres . Liczba uczniów w poszczególnych szkołach

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Wykres . Liczba etatów nauczycielskich w poszczególnych szkołach

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Gmina posiada również specjalną jednostkę jaką jest Zespół Obsługi Oświaty i Rekreacji. Jednostka ta została powołana do wykonywania zadań własnych gminy w zakresie oświaty, opieki nad dziećmi do lat 3 i kultury fizycznej. Podstawowym zadaniem Zespołu jest obsługa szkół, tworzenie warunków do ich prawidłowego funkcjonowania przy poszanowaniu ich autonomii. Do zakresu działania należy również organizowanie konkursów na stanowiska dyrektorów szkół, nadzór nad działalnością szkół w zakresie spraw organizacyjnych, finansowych i administracyjnych oraz prowadzenie ewidencji szkół i placówek niepublicznych oraz wydawanie zaświadczeń o wpisie do ewidencji.

Dla uczniów Szkół z terenu Gminy Nakło nad Notecią przyznawane są stypendia za wysokie wyniki w nauce i wzorowe zachowanie oraz stypendia socjalne i dodatki dla uczniów. Na terenie Gminy realizowany jest Program Rządowy „Wyprawka Szkolna”, w ramach którego pomoc jest udzielana między innymi uczniom słabowidzącym, niesłyszącym, słabosłyszącym, z niepełnosprawnością ruchową.

Stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia, czyli tak zwany współczynnik skolaryzacji (brutto) w okresie 2010-2015 przedstawia Tabela 11.

Tabela . Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
szkoły podstawowe	100,25	100,64	100,30	97,60	93,43	90,53
gimnazja	107,17	104,04	102,00	107,83	103,71	108,06

Źródło: Dane GUS

We wszystkich analizowanych latach, współczynnik skolaryzacji dla gimnazjum był wyższy niż 100%. Od roku 2013 współczynnik skolaryzacji dla szkół podstawowych na terenie Gminy był niższy niż 100%. Takie wartości wskaźnika wynikają z faktu, że część dzieci i młodzieży uczęszczała do szkół spoza terenu Gminy.

Przy Nakielskim Ośrodku Kultury funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku. Jest to forma edukacji osób starszych. W ramach uniwersytetu seniorzy mogą zajmować się teatrem, rękodziełem, rzeźbą, malarstwem, jeździć na wycieczki oraz uczyć się języków.

3.1.7. Kultura i sport

Placówki kultury i sportu, znajdujące się na terenie Gminy Nakło nad Notecią, mają za zadanie prowadzenie działalności upowszechniającej kulturę, sport i rekreację. Odbywa się to poprzez rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców, organizowanie imprez, zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w powyższych wydarzeniach oraz udostępnianie bazy na działalność sportowo-rekreacyjną.

Na terenie Gminy funkcjonują następujące placówki kulturalne i sportowe:

ØNakielski Ośrodek Kultury im. Zygmunta Kornaszewskiego, ul. Mickiewicza 3, 89-100 Nakło nad Notecią

Nakielski Ośrodek Kultury oferuje szeroki zakres zajęć dla mieszkańców, w szczególności dla dzieci, młodzieży i osób starszych. Organizowane są zajęcia z nauki gry na gitarze, zajęcia komputerowe i plastyczne. Przy Nakielskim Ośrodku Kultury działa chór Nadzieja. Powstał on pod koniec 2005 roku. Prowadzi on działalność artystyczną na terenie kraju, jak i poza jego granicami, śpiewając koncerty okolicznościowe i charytatywne. Kolejną grupą działającą przy Nakielskim Ośrodku Kultury jest Zespół Pieśni i Tańca „Krajna”. Zespół Krajna został założony w 1977 roku. W jego skład wchodzi uczniowie, studenci, nauczyciele oraz przedstawiciele wielu zawodów. Zespół był wielokrotnie wyróżniany, występował również poza granicami Polski.

ØWiejski Dom Kultury Paterek, ul. Wyzwolenia 3, 89-100 Nakło nad Notecią

Wiejski Dom Kultury Paterek organizuje zajęcia dla dzieci, młodzieży i starszych z szerokiej oferty sekcji tematycznych: Centrum Doskonalenia, Nordic Walking, Sekcja malarska, Zajęcia z modystką, Sekcja rzeźbiarska oraz tenis stołowy.

ØWiejski Dom Kultury Ślesin, ul. Strażacka 2, Ślesin, 89-100 Ślesin

Wiejski Dom Kultury w Ślesinie organizuje zajęcia dla dzieci, młodzieży i starszych z szerokiej oferty sekcji tematycznych: Aerobik dla Pań, Sekcja plastyczna, Sekcja taneczna, Sekcja taneczna Hip-Hop, Sekcja teatralna, Skrzaty, Tenis Stołowy, Wesołe Popołudnie.

ØPowiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle nad Notecią, ul. Bartkowskiego 1, 89-100 Nakło nad Notecią

Działalność biblioteki służy przede wszystkim upowszechnianiu literatury i czytelnictwa. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna powstała we wrześniu 1946. Jest ona również miejscem spotkań o charakterze edukacyjnym, kulturalnym i artystycznym. Posiada ona 7 filii bibliotecznych na terenie miasta i gminy: Filia Ogólna w Nakle nad Notecią, Filia w Szpitalu w Nakle nad Notecią i Filia Dziecięca w Nakle nad Notecią oraz Filia w Paterku, w Trzeciewnicy, w Potulicach i w Ślesinie. Na terenie miasta funkcjonuje również wypożyczalnia i czytelnia. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle nad Notecią dąży też do przekształcania swoich placówek w nowoczesne instytucje biblioteczne. Proces ich zmian realizowany jest m.in. poprzez dostosowywanie zbiorów do potrzeb społeczności lokalnej, komputeryzację procesów bibliotecznych, stworzenie możliwości bezpłatnego korzystania z Internetu, systematycznego dokształcania personelu bibliotecznego, modernizację lokali, tworzenie elektronicznych katalogów i baz informacyjnych.

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna dąży do przekształcenia swoich placówek w nowoczesne instytucje biblioteczne poprzez m.in. dostosowanie zbiorów do potrzeb społeczności lokalnej, komputeryzację procesów bibliotecznych, stworzenie możliwości bezpłatnego korzystania z Internetu oraz modernizację lokali. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle nad Notecią dąży też do przekształcania swoich placówek w nowoczesne instytucje biblioteczne. Proces ich zmian realizowany jest m.in. poprzez dostosowywanie zbiorów do potrzeb społeczności lokalnej, komputeryzację procesów bibliotecznych, stworzenie możliwości bezpłatnego korzystania z Internetu, systematycznego dokształcania personelu bibliotecznego, modernizację lokali, tworzenie elektronicznych katalogów i baz informacyjnych. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle nad Notecią dąży też do przekształcania swoich placówek w nowoczesne instytucje biblioteczne. Proces ich zmian realizowany jest m.in. poprzez dostosowywanie zbiorów do potrzeb społeczności lokalnej, komputeryzację procesów bibliotecznych, stworzenie możliwości bezpłatnego korzystania z Internetu, systematycznego dokształcania personelu bibliotecznego, modernizację lokali, tworzenie elektronicznych katalogów i baz informacyjnych.

Źródło: <http://www.biblioteka-naklo.pl/>

Ø Muzeum Ziemi Krajeńskiej w Nakle nad Notecią, ul. Poczтовая 14, 89-100 Nakło nad Notecią

Muzeum mieści się w spichlerzu przy ulicy Pocztovej 14, dawnym magazynie zbożowym. Uroczyste otwarcie Muzeum miało miejsce 3 maja 1990 roku. Budynek zachował swój pierwotny wygląd zewnętrzny, wnętrza natomiast przystosowano do nowych potrzeb. Na parterze mieszczą się biura, magazyn zbiorów i mała sala wystawowa. I piętro przeznaczone jest na ekspozycje czasowe. Na II piętrze (poddasze) usytuowano wystawę stałą, opowiadającą o historii miasta i regionu. W przyległym do budynku ogródku urządzono lapidarium.

Ø Muzeum Komunikacji, ul. Łąkowa 34a paterek, 89-100 Nakło nad Notecią

W Paterku znajduje się Muzeum Komunikacji. Powstało ono w marcu 2011 roku. W Muzeum znajduje się 30 autobusów kursujących w latach 70-90 w Polsce, stare fotografie, historie bydgoskiej, nakielskiej komunikacji, stroje kierowców, stare bilety.

Źródło: <http://www.zabytkowe-autobusy.pl/>

Ø Ochotnicza Straż Pożarna w Cukrowni, ul. Rudki 1, 89-100 Nakło nad Notecią

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej została powołana w dniu 1 marca 1933 roku. Od chwili powstania OSP nie tylko zaczęła wykonywać swoje statutowe obowiązki gaszenia pożaru, ale stała się ośrodkiem działalności społecznej i kulturalnej. Druhowie jednostki wielokrotnie byli inicjatorami prac społecznych.

Ø Ochotnicza Straż Pożarna Nakło nad Notecią, ul. Dąbrowskiego 50, 89-100 Nakło nad Notecią

Nakielska Ochotnicza Straż Pożarna jest najstarszą udokumentowaną Ochotniczą Strażą Pożarną w Polsce, jej początki sięgają 1820 roku. Przy Straży Pożarnej działa Orkiestra Dęta od 1967 roku. OSP w Nakle angażuje się również w działania kulturalne, organizuje spotkania i koncerty.

Ø Ochotnicza Straż Pożarna Potulice

Ø Ochotnicza straż pożarna Paterek

Ø Ochotnicza Straż Pożarna Ślesin

Ø Ochotnicza Straż Pożarna Polichno

Øochotnicza straż pożarna Suchary

ØKryta Pływalnia „NAQUARIUS” w Nakle nad Notecią, ul. Kazimierza Wielkiego 21, 89-100 Nakło nad Notecią

Pływalnia się składa się z basenu sportowego, basenu rekreacyjnego, zjeżdźalni, sauny oraz jacuzzi.

ØPole Golfowe w Olszewce, Olszewka 26, 89-100 Nakło nad Notecią

W Olszewce działa prywatne pole golfowe. W sezonie organizowane są turnieje golfowe, na które zjeżdźają się zawodnicy z całego regionu. Jest to najstarsze pole golfowe w województwie kujawsko-pomorskim.

Ponadto, w Gminie funkcjonują sale sportowe zlokalizowane przy każdej szkole. Do najnowocześniejszych obiektów sportowych należą te, które powstały w ciągu ostatnich kilku lat. Są to sale przy Zespole Szkół w Paterku, Zespole Szkół w Ślesinie oraz Gimnazjum nr 3 w Nakle. Są przystosowane do treningów piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej, a także tenisa ziemnego i stołowego. W Nakle nad Notecią znajdują się również korty tenisowe. Nadzór nad nimi sprawuje Nakielskie Towarzystwo Tenisowe „Sokół”. Na terenie Gminy znajdują się dwa kompleksy boisk, które zostały wybudowane w ramach programu „Moje Boisko - Orlik 2012”. W skład każdego z nich wchodzi boisko do gry w piłkę nożną ze sztuczną murawą, boisko wielofunkcyjne do gry w piłkę ręczną, siatkówkę, koszykówkę i tenisa ziemnego oraz budynek zaplecza sanitarnego z szatnią.

Źródło: <http://www.naklo.pl/>

Na terenie Gminy działała Klub sportowy Czarni oraz Klub Tenisowy Zgoda.

3.1.8. Podmioty wsparcia społecznego

Podmioty wsparcia społecznego mają na celu pomoc mieszkańcom Gminy w trudnych sytuacjach oraz pomoc w zaspokojeniu potrzeb w tym czasie.

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią funkcjonują:

ØMiejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Ks. P. Skargi 2, 89-100 Nakło nad Notecią

Jest to podstawowa placówka realizująca zadania społeczne na terenie Gminy Nakło nad Notecią. Celem MGOPS jest umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości - poprzez wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Udzielana pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Kadrę pracowniczą MGOPS-u tworzą: dyrektor, zastępca dyrektora, główny księgowy, zastępca głównego księgowego, 17 pracowników socjalnych (w tym 16 pracowników w terenie), 8 pracowników administracyjnych, 9 pracowników Działu Świadczeń Wychowawczych, Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, 2 pracowników Ogniska Wychowawczego, 2 asystentów rodziny, 2 osoby obsługujące dodatki mieszkaniowe, 2 sprzątaczkę, 1 kierowca oraz 1 pracownik stołówki. Dodatkowo, Ośrodek zatrudnia na czas określony osoby sprawujące opiekę nad osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi (wg stanu na 31 grudnia 2016 r. są to 23 osoby zatrudnione na umowę o pracę na czas określony).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej realizują następujące zadania:

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

a) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,

b) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej,

c) udzielania schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,

d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,

- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- g) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- h) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- i) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- j) praca socjalna,
- k) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- l) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- m) dożywanie dzieci,
- n) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- o) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- p) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- q) sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej województwu, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- r) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- s) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- t) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

2. Zadania własne gminy:

- a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- b) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- c) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- d) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- e) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywnościową lub ekologiczną,
- c) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

d)realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,

e)przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych także udzielanie schronienia posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a,

f)przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

g)wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Osoby i rodziny mogą korzystać z różnych form pomocy tj. świadczeń pieniężnych, rzeczowych i usługowych – świadczeń realizowanych zarówno w środowisku zamieszkania, jak i w placówkach o charakterze dziennym i całodobowym, o ile nie mogą zaspokoić swoich niezbędnych potrzeb życiowych we własnym zakresie i w ramach posiadanych uprawnień.

Ø Świadczenia pieniężne:

-Zasiłek stały;

-Zasiłek okresowy;

-Zasiłek celowy;

-Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie;

-Składki na ubezpieczenie społeczne;

-Składki na ubezpieczenie zdrowotne;

ØPomoc rzeczowa:

-Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych;

-Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku;

-Pomoc doraźna lub okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić;

ØPomoc usługowa:

- Praca socjalna;
- Poradnictwo specjalistyczne;
- Interwencja kryzysowa;
- Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne;

ØInne formy pomocy.

Tryb przyznania świadczenia przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle składa się następujących etapów:

1.Zgłoszenie wniosku o udzielenie pomocy: osobiste, pisemne lub telefoniczne zgłoszenie osoby ubiegającej się o pomoc (zgłoszenie może nastąpić również z urzędu lub może go dokonać przedstawiciel ustawowy lub inna osoba za zgodą ubiegającego się o pomoc);

2.Sporządzenie wywiadu środowiskowego: rozeznanie przez pracownika socjalnego sytuacji osobistej i rodzinnej osoby ubiegającej się o pomoc społeczną, tj. przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania klienta; wspólne (pracownik socjalny z osobą lub rodziną) opracowanie planu pomocy;

3.Sporządzenie decyzji i wydanie jej osobie ubiegającej się o pomoc społeczną;

4.Realizacja przyznanych świadczeń.

Źródło: <http://mgops.gmina-naklo.pl/>

Klub Integracji Społecznej jest sekcją MGOPS, której celem jest realizacja działań umożliwiających osobie odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, a także pełnienia przez nią określonych ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu. Prowadzona w Klubie reintegracja społeczna i zawodowa ma zmniejszać negatywne skutki występujących dysfunkcji poprzez takie usługi, jak: kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu, nabywanie i rozwijanie umiejętności zawodowych. Wszystkie działania reintegracji społecznej i zawodowej prowadzone w Klubie Integracji społecznej odbywają się poprzez realizację kontraktów socjalnych.

W Klubie Integracji Społecznej MGOPS w Nakle nad Notecią mogą być realizowane m.in. następujące formy wsparcia:

- prace społecznie użyteczne;
- roboty publiczne;
- zajęcia, szkolenia.

Źródło: <http://mgops.gmina-naklo.pl/>

W strukturze organizacyjnej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej działa także **Ognisko Wychowawcze** (ul. Bydgoska 24, 89-100 Nakło nad Notecią). Jest to placówka wsparcia dziennego typu opiekuńczego, której celem jest wspieranie dzieci pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Do ogniska uczęszczają dzieci w wieku od 6 do 15 roku życia, przez co najmniej pięć godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Praca w ognisku koncentruje się w szczególności na zapewnieniu dzieciom opieki wychowawczej w czasie wolnym od zajęć szkolnych w celu ukształtowania postaw społecznie pożądanych i pomocy w prawidłowym rozwoju osobowości, stworzeniu warunków do nauki własnej i udzieleniu pomocy w nauce oraz w pokonywaniu trudności szkolnych, organizowaniu dzieciom czasu wolnego, dbaniu o rozwój zainteresowań i uzdolnień, pomocy w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych. W ognisku dzieci spożywają jeden posiłek dziennie, otrzymują też napoje i słodycze. Placówka systematycznie organizuje różnego rodzaju wyjazdy i imprezy (spotkania) okolicznościowe dla dzieci oraz ich rodzin.

Tabela . Charakterystyka pomocy społecznej przyznanej przez MGOPS mieszkańcom Gminy Nakło nad Notecią w 2015 roku

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano to świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem, w tym	138	1 352	591 815	137	198
przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	109	1 125	548 065	109	109
-pozostającej w rodzinie	32	227	43 750	31	92
Zasiłki okresowe ogółem	625	3 277	1 117 612	605	1 680
w tym środki własne			-		
dotacja			1 117 612		
przyznane z powodu bezrobocia	549	2 870	1 017 085	535	1 496
przyznane z powodu niepełnosprawności	44	132	30 912	43	114
posiłek	715	97 391	430 701	410	1 386
w tym dla dzieci	552	69 057	274 864	284	1 229
usługi opiekuńcze ogółem	87	28 018	715 118	85	99
sprawienie pogrzebu	-	-	-	-	-
w tym osobom bezdomnym	-	-	-	-	-
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	846		653 160	800	2 100
praca socjalna				1 099	2 694
udzielenie schronienia	31	6 749	133 134	31	31
zapewnienie posiłku					
zapewnienie niezbędnego ubrania	-	-	-	-	-
Skierowanie do domu społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu	35	382	910 469	35	40

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

ØDom Pomocy Społecznej dla Przewlekle i Somatycznie Chorych, ul. Parkowa 8, 89-100 Nakło nad Notecią

Dom Pomocy Społecznej jest jednostką powołaną przez Radę Powiatu w Nakle nad Notecią. Dom jest przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych. Celem Domu jest zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych i opiekuńczych. Kadre domu tworzą pracownicy z odpowiednimi kompetencjami w zakresie udzielania wsparcia i pomocy osobom chorym.

ØŚrodowiskowy Dom Pomocy dla Osób Psychiczenie Chorych, ul. Parkowa 8, 89-100 Nakło nad Notecią - organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią;

ØPunkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR, ul. Dąbrowskiego 46, 89-100 Nakło nad Notecią

Øoplacówka Opiekuńczo-wychowawcza w Rozwarzynie, Rozwarzyn 42, 89-100 Nakło nad Notecią - organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią;

ØRodzinny Dom Dziecka, ul. Długa 74, 89-100 Nakło nad Notecią - organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią;

ØTowarzystwo Przyjaciół Dzieci, Warsztat Terapii Zajęciowej "Pod Dębem" w Nakle nad Notecią, ul. Parkowa 8, 89-100 Nakło nad Notecią;

ØSpółdzielnia socjalna Noteć, ul. Młyńska 22, 89-100 Nakło nad Notecią;

ØFundacja Salus Homini - głównym celem Fundacji jest niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym i chorym. Fundacja udziela pomocy również placówkom medycznym, a także świadczy pomoc bezdomnym i bezrobotnym.

3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Gmina Nakło nad Notecią corocznie opracowuje i uchwała „Program współpracy Gminy Nakło nad Notecią z organizacjami pozarządowymi oraz innymi organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Dnia 26 listopada 2015 roku Rada Miejska w Nakle nad Notecią przyjęła Uchwałą nr XVI/274/2015 powyższy Program na rok 2016.

Program określa cele, zasady i zakres przedmiotowy oraz formę współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi, wymienia priorytetowe zadania publiczne, które powinny być w pierwszej kolejności wsparte środkami publicznymi, wyznacza okres realizacji przewidzianych zadań, a także porusza kwestie sposobu realizacji Programu, wysokości środków przeznaczonych na realizację i sposobu oceny realizacji Programu.

Głównym celem Programu jest rozwijanie potencjału społeczności lokalnej, włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych oraz zrównoważony rozwój.

Współpraca Gminy z organizacjami określonymi ustawą realizowana na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, uczciwej konkurencji, efektywności i jawności. Oznaczać to będzie rozwiązywanie problemów Miasta i Gminy, należących do sfery zadań publicznych, we współpracy z organizacjami pozarządowymi z jednoczesnym wspieraniem ich działalności.

Współpraca Gminy z organizacjami dotyczy realizacji zadań określonych w ustawie, w szczególności zadań w zakresie:

- 1.pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- 2.ochrony i promocji zdrowia, obejmującej profilaktykę uzależnień, reintegrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- 3.przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, obejmujące terapię osób uzależnionych i współuzależnionych oraz wsparcie w utrzymaniu abstynencji,
- 4.kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 5.wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- 6.turystyki i krajoznawstwa,
- 7.działalności charytatywnej,
- 8.promocji i organizacji wolontariatu,
- 9.działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- 10.ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
- 11.działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- 12.działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych.

Stowarzyszenia i Fundacje

ØStowarzyszenie Partnerstwo dla Krajny i Pałuk

Stowarzyszenie jest partnerstwem, w którego skład wchodzi przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców.

Celami i zadaniami Stowarzyszenia są:

- 1) działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność;
- 2) aktywizacja lokalnych społeczności w szczególności przez działania animacyjne na rzecz rodzin, solidarności międzypokoleniowej, dzieci, młodzieży i osób starszych;
- 3) zwiększenie udziału społeczności lokalnych w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru poprzez pobudzanie i wspieranie inicjatyw oddolnych;
- 4) zmniejszanie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarze działania LGD;
- 5) poprawa standardu i jakości życia mieszkańców obszaru objętego działalnością LGD poprzez wspieranie rozwoju i poprawy stanu infrastruktury społecznej i technicznej oraz poprawę estetyki miejscowości oraz bezpieczeństwa mieszkańców;
- 6) tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy i tworzenie warunków umożliwiających podjęcie pracy osobom dotąd pozostającym bez pracy, a także tworzenie korzystnych warunków do tworzenia nowych firm i rozwoju firm istniejących, sprzyjających zwiększeniu potencjału osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy;
- 7) wspieranie tworzenia małych inkubatorów przedsiębiorczości, wspomagających przedsiębiorstwa z branży nierolniczej oraz wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- 8) kreowanie postaw przedsiębiorczych na terenach wiejskich, w szczególności przez działania animacyjne na rzecz spółdzielczości socjalnej w tym budowanie lokalnych partnerstw wspierających zakładanie i funkcjonowanie przedsiębiorstw społecznych;
- 9) promowanie uczenia się przez całe życie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
- 10) zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości;
- 11) wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu;
- 12) wspieranie działań służących rozwojowi małego przetwórstwa oraz tworzenie sieci w zakresie tworzenia krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz działań promocyjnych i marketingowych;
- 13) działania na rzecz rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich poprzez tworzenie alternatywnych źródeł dochodu dla mieszkańców obszarów wiejskich;
- 14) promocja obszarów wiejskich w szczególności gmin położonych na obszarze działania Partnerstwa dla Krajny i Pałuk;
- 15) mobilizowanie społeczności lokalnej do wzięcia udziału w procesie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich położonych na obszarze Partnerstwa dla Krajny i Pałuk;
- 16) upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich położonych na obszarze Partnerstwa dla Krajny i Pałuk;
- 17) podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w opracowaniu i realizacji LSR oraz innych programów pomocowych i w ramach tego wspieranie oraz upowszechnianie idei samorządowej;
- 18) propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania Partnerstwa dla Krajny i Pałuk;
- 19) pozyskiwanie partnerów - źródeł finansowania LSR, w tym z programów pomocowych;

20) udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych oraz innych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;

21) podejmowanie inicjatyw i działań dla rozwoju obszaru działania Partnerstwa dla Krajny i Pałuk, mających na celu:

¾ rozwój produktów regionalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego,

¾ poprawę estetyki miejscowości, bezpieczeństwa mieszkańców,

¾ edukację estetyczną i artystyczną mieszkańców,

¾ aktywizację społeczną, gospodarczą i zawodową,

¾ przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym,

¾ propagowanie zdrowego trybu życia,

¾ zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze działania Partnerstwa dla Krajny i Pałuk;

22) pozyskiwanie innych źródeł finansowania oraz opracowywanie i realizacja innych programów pomocowych oraz projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;

23) kreowanie lokalnych produktów i usług, w szczególności turystycznych, tworzenie infrastruktury turystycznej na obszarze Partnerstwa dla Krajny i Pałuk;

24) promocja i organizacja wolontariatu;

25) prowadzenie działalności szkoleniowej i wydawniczej;

26) ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;

27) współpraca międzynarodowa rozwijająca wymianę doświadczeń, dobrych praktyk, które przyczynią się do innowacyjności działań na obszarze Partnerstwa dla Krajny i Pałuk;

28) współpraca z organizacjami pozarządowymi krajowymi i zagranicznymi oraz ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw;

29) podejmowanie inicjatyw i działań służących wsparciu dzieci i młodzieży z obszaru Krajny i Pałuk.

Źródło: <http://www.fundacja-krajna-paluki.pl/>

Ø Nakielskie Bractwo Kurkowe św. Jerzego

Bractwo organizuje imprezy kulturalne i strzeleckie, poszerza wiedzę w zakresie historii i tradycji bractw strzeleckich i czynnie bierze udział w życiu kulturalnym regionu i kraju.

Ø Towarzystwo miłośników kultury ludowej „Doman”

Celem Stowarzyszenia jest troska o wszechstronny rozwój życia kulturalnego polskiej wsi, poszerzenia uczestnictwa kultury ludowej w naszym dziedzictwie kulturowym oraz tworzenie dostępu do wszystkich wartości dóbr kultury współczesnej oraz kształtowanie w społeczeństwie polskim świadomości, że kultura ludowa będąca częścią kultury narodowej jest wartością decydującą o naszej tożsamości narodowej i kulturowej.

Źródło: <http://www.doman.cna.org.pl/>

3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Nakło nad Notecią

3.2.1. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Rodzina jest podstawową grupą społeczną, która dostarcza społeczeństwu nowych członków i najpełniej kształtuje człowieka. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. Prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz tworzenie odpowiednich warunków egzystencji leży w interesie jednostek i społeczeństwa. Rodzina i środowisko ma ogromny wpływ na kształtowanie się prawidłowego procesu wychowawczego i osobowościowego dziecka. W prawidłowo funkcjonujących rodzinach istnieje właściwy system cenionych wartości, gdzie na pierwszy

plan wysuwane jest szczęście i dobro dziecka, które daje równocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Dzięki temu kształtuje się pozytywna sfera emocjonalnych osobowości i odpowiednie postawy moralne.

W dzisiejszych czasach prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Trudności w realizowaniu funkcji wychowawczej wynikają z nieporadności życiowej rodziców, która często związana jest z sytuacją materialną rodziny, czy też występowaniem nałogów. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Główne przyczyny dysfunkcji rodziny w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych:

- brak prawidłowych wzorców;
- trudności wychowawcze z dziećmi, agresja;
- problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich, brak umiejętności wychowawczych;
- niski autorytet rodziców;
- brak umiejętności organizowania czasu wolnego;
- niepełna rodzina;
- trudności w radzeniu sobie z problemami dnia codziennego;
- niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- problem uzależnienia od alkoholu;
- skłonności depresyjne;
- niski poziom wykształcenia rodziców;
- wielodzietność;
- niepełnosprawność;
- niskie dochody;
- trudne warunki mieszkaniowe.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Czynniki odnoszące się do właściwości osobowościowych członków rodzin, jak alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych stanowią główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy problem długotrwałego bezrobocia, czy ubóstwa. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Dokonujące się zmiany, postęp, szybsze tempo życia, niosące za sobą wiele pozytywnych skutków, często pogłębiają wiele negatywnych zjawisk, takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przestępczość, które są niejednokrotnie przyczynami rozpadu rodziny.

W wyniku powyższych deformacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest istotnym powodem przyznawania pomocy przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W poniższej tabeli przedstawiona została charakterystyka mieszkańców w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych.

Tabela . Charakterystyka mieszkańców w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015

Wyszczególnienie		2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin						
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Razem	230	231	235	252	253

i prowadzeniu gospodarstwa domowego	Rodziny niepełne	185	185	187	206	209
	Rodziny wielodzietne	47	46	46	45	51
Liczba osób w rodzinach						
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	Razem	886	877	862	867	889
	Rodziny niepełne	615	595	581	618	643
	Rodziny wielodzietne	306	306	285	273	302

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

W ramach zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. MGOPS w Nakle nad Notecią podejmuje następujące działania:

1. Realizował *Program Wspierania Rodziny na lata 2014 – 2016* (Program przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/755/2013 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 30 grudnia 2013 roku);

2. Zatrudnia asystentów rodziny, którzy w 2015 r. sprawowali opiekę nad 31 rodzinami, w tym 10 rodzin miało przydzielonego asystenta rodziny na mocy postanowienia sądu;

3. Prowadzi placówkę wsparcia dziennego (Ognisko Wychowawcze) - liczba dzieci uczęszczających w 2015 roku wynosiła 43, dziennie średnio 25 dzieci;

4. Współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej - w roku 2015 Gmina poniosła koszty w tym zakresie za 38 dzieci.

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2015 rok oraz potrzeby w tym zakresie, MGOPS w Nakle nad Notecią

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2016 poz. 785) realizowany jest projekt Karta Dużej Rodziny. Jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodziców (niezależnie od dochodu), mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Z Karty można korzystać w instytucjach publicznych, ale również w firmach prywatnych z terenu całego kraju. Posiadanie jej ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji, obniżając koszty codziennego życia. Do końca 2015 roku złożono 145 wniosków o KDR, w wyniku czego otrzymało ją 283 rodziców i 499 dzieci.

Źródło: <http://mgops.gmina-naklo.pl/>

Tabela . Karta Dużej Rodziny w Gminie Nakło nad Notecią na dzień 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Liczba złożonych wniosków	145
Liczba członków rodzin, którym wydano kartę, w tym:	782
- rodzice/ małżonkowie	283
- dzieci	499

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się również funduszem alimentacyjnym oraz świadczeniami wychowawczymi 500+. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja, w okresie dwóch ostatnich miesięcy poprzedzających złożenie wniosku, okazała się bezskuteczna.

W ramach Programu Rodzina 500+, świadczenie przysługuje na dzieci do ukończenia przez nie 18 roku życia. Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymują świadczenie wychowawcze po spełnieniu kryterium dochodowego, na drugie i kolejne dziecko rodzice otrzymują świadczenie niezależnie od dochodu.

Źródło: <http://mgops.gmina-naklo.pl/>

Organizowane przez określone instytucje formy wsparcia na rzecz rodzin z problemami, mają na względzie istotę, jaką spełnia podstawowa rola opiekuńczo - wychowawcza rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, starają się przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stosowane rozwiązania powinny opierać się na współpracy

różnych podmiotów wsparcia społecznego. Dzięki temu udzielona pomoc ma charakter kompleksowy i daje jak największe prawdopodobieństwo rozwiązania problemów rodzin dysfunkcyjnych. W działaniach tych należy uwzględnić nie tylko wsparcie finansowe, ale również pomoc psychologów, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych czy policji, którzy pomogą walczyć z trudnościami i rozwijać umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodzin. Ważna jest również integracja rodzin, zapewnienie im możliwości wspólnego spędzania czasu i budowania więzi rodzinnych.

3.2.2. Przestępczość

Encyklopedia PEW definiuje pojęcie przestępstwa jako „zawinione zachowanie się człowieka, zabronione przez ustawę pod groźbą kary jako społecznie niebezpieczne”, natomiast kodeks karny formułuje je jako: „popelnienie czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popelnienia”.

Obydwie definicje wskazują na to, że przestępstwo pociąga za sobą określone sankcje, odciska ono także negatywne piętno na życiu jednostki, a zwłaszcza osób nieletnich. W ostatnich latach zauważalne jest rozprzestrzenianie się tego negatywnego zjawiska, co skłania instytucje do podejmowania działań profilaktycznych w celu jego ograniczenia i eliminowania.

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2012-2015 odnotowano spadek liczby przestępstw o 12,2%. Najbardziej powszechnym rodzajem przestępstw są natomiast kradzieże.

Tabela . Przestępczość na terenie Gminy Nakło nad Notecią

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba przestępstw, w tym:	1 091	1 194	1 057	958
- kradzież rzeczy obcej	148	149	111	50
- kradzież z włamaniem	133	160	115	84
- rozboje	1	-	4	4
- bójki i pobicia	8	7	5	1
- uszczerbek na zdrowiu	13	15	12	3

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

3.2.3. Przemoc w rodzinie

Przemocą w rodzinie można najogólniej określić zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub zaniechanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody. Do najczęstszych przyczyn przemocy należą: konflikty rodzinne, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, czy też upadek dobrych obyczajów w rodzinach. Ponadto zjawiskami, które często towarzyszą przemocy w rodzinie są alkoholizm oraz rozwody. Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety, dzieci, osoby starsze, rzadziej mężczyźni.

Formy przemocy:

Øfizyczna – wszelkiego rodzaju zachowania agresywne, o różnym stopniu nasilenia, odnoszące się do ciała, np. wymierzanie policzków, bicie, kopanie itp.,

Øseksualna - zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt, zmuszanie do oglądania filmów, zdjęć pornograficznych itd.)

Øpsychiczna – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby lub tego, co do niej należy, ten rodzaj przemocy przejawia się m.in. w zastraszaniu, poniżaniu, ublizaniu, szantażowaniu itp.

Øekonomiczna - celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąs własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Z naukowego punktu widzenia istnieją dwa rodzaje przemocy:

Øprzemoc gorąca – charakteryzuje się agresją słowną i fizyczną, związana jest z odreagowywaniem emocji na osobach najbliższych;

Øprzemoc chłodna – jest pozbawiona gwałtownych wybuchów, emocji, przypomina raczej realizację z góry zaplanowanego scenariusza, często stosowana w imię fałszywie pojmowanych „wyższych celów” np. konsekwentnego wychowywania dziecka.

Źródło: <http://www.niebieskalinia.info/>; <https://www.ms.gov.pl/>

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem występującym dużo częściej, niż mówią o tym oficjalne statystyki. Działania pomocowe w tym zakresie opierają się na współpracy gmin i ośrodków pomocy społecznej m.in. ze specjalistycznymi ośrodkami poradnictwa i terapii. Powołanie zespołu interdyscyplinarnego, ma za zadanie pomagać przeciwdziałać temu zjawisku i zwiększyć zakres proponowanej pomocy ofiarom. Będzie również oddziaływać na większą wykrywalność występowania takich sytuacji oraz świadomość i umiejętność rozpoznawania sytuacji przemocy wśród mieszkańców Gminy. Wpłynie to na efektywniejsze możliwości i sposoby reagowania na przemoc na danym terenie.

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią w 2015 roku odnotowano przypadki przemocy w rodzinie w 29 rodzinach. Problem ten dotyczył łącznie 113 osób. Należy podkreślić, że to ponad 4 razy więcej niż w 2011 roku.

Tabela . Liczba rodzin i osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	7	9	20	26	29
Liczba osób	24	30	75	101	113

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Liczba ofiar przemocy domowej w 2015 roku wyniosła 124 osoby, czyli o 42,53% więcej niż w 2012 roku. Ofiarami przemocy domowej były w zdecydowanej większości kobiety. Przemoc domowa spotkała również dzieci. W analizowanym okresie wzrosła również liczba sprawców przemocy społecznej, z 55 w 2012 roku do 110 w 2015 roku. Mimo, że spadła liczba wszystkich interwencji domowych, to wzrosła liczba tych, które dotyczą przemocy w rodzinie. Dwukrotnie wzrosła również liczba sporządzonych Niebieskich Kart.

Tabela . Przemoc domowa na terenie Gminy Nakło nad Notecią

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba ofiar przemocy domowej, w tym:	87	76	133	124

- kobiety	59	54	113	100
- mężczyźni	13	4	10	12
- dzieci	15	18	10	12
Liczba sprawców przemocy domowej, w tym:	55	52	125	110
- kobiety	1	3	5	8
- mężczyźni	54	49	116	102
- dzieci	0	0	4	0
Liczba interwencji domowych, w tym:	1 899	1 393	1 056	985
- dotyczących przemocy w rodzinie	55	54	123	110
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	55	54	123	110

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

W ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2015 poz. 1390), MGOPS w Nakle nad Notecią realizował *Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2010-2016*. Dokument przyjęty został Uchwałą nr LVI/861/2010 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 9 listopada 2010 roku. Celem *Programu* jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w oraz ochrona osób doznających przemocy w rodzinie. Dokument analizuje zjawisko przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nakło nad Notecią, określa założenia i zasady działania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określa funkcje Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jego cele strategiczne, a także zadania innych jednostek/grup zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie na terenie Gminy Nakło nad Notecią.

Pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oferuje:

- o Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią,
- o Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- o Punkt Interwencji Kryzysowej w Nakle nad Notecią,
- o Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Nakle nad Notecią,
- o Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Nakle nad Notecią,
- o Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy Nakielskim Klubie Abstynenta w Nakle nad Notecią,
- o Punkt Konsultacyjny dla Młodzieży przy Nakielskim Klubie Abstynenta w Nakle nad Notecią,
- o Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień w Nakle nad Notecią,
- o Nakielski Klub Abstynenta w Nakle nad Notecią,
- o Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nakle nad Notecią,
- o Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Nakle nad Notecią,
- o Biuro Porad Obywatelskich w Nakle nad Notecią,
- o Komenda Powiatowa Policji w Nakle nad Notecią,
- o Prokuratura Rejonowa w Nakle nad Notecią,
- o Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nakle nad Notecią,
- o Służba zdrowia w Nakle nad Notecią,
- o Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- o Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień,
- o Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Problem przemocy w rodzinie często nie jest ujawniany. Doświadczenie przemocy od osób bliskich wpływa na wiele psychologicznych mechanizmów, które powodują, że ofiary przemocy, usprawiedliwiają sprawców. W związku z tym, przyjęte statystyki nie oddają prawdziwych rozmiarów problemu. Zjawisko to jest nazywane

często problemem tzw. czterech ścian, jest procesem długotrwałym i bagatelizowanym przez osoby, które dotyka.

3.2.4. Bezrobocie

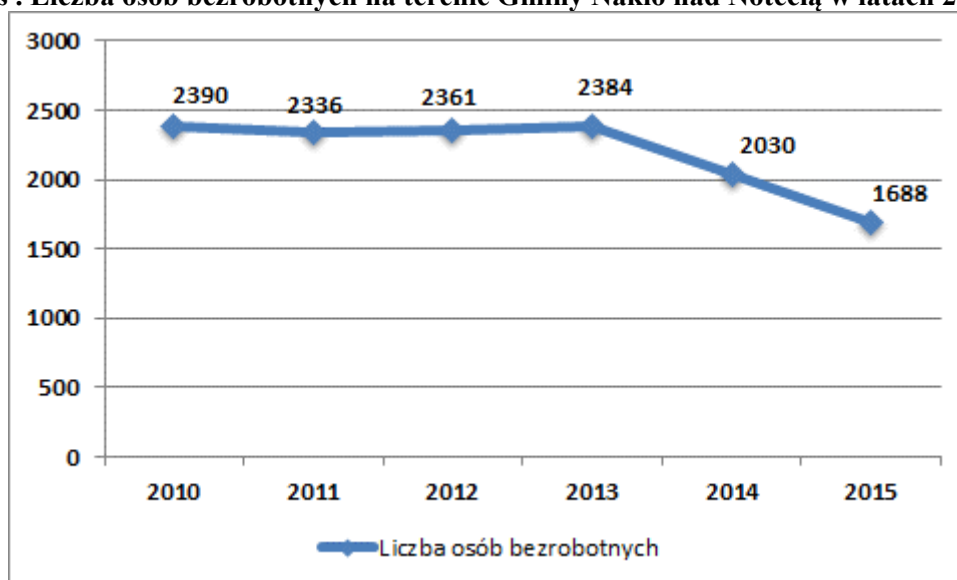
Występowanie bezrobocia jest jednym z najtrudniejszych problemów społecznych i gospodarczych. Jego następstwem są poważne zaburzenia występujące w środowisku i występowanie dyskomfortu psychicznego. Należą do nich przede wszystkim pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolacja społeczna. W związku z tym, problemem istnieją instytucje obsługi i wspierania bezrobotnych oraz programy skierowane do tej grupy osób.

Mieszkańcy Gminy Nakło nad Notecią znajdują zatrudnienie w podmiotach gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy, w pobliskich miejscowościach oraz miastach. Oferowana na rynku pracy liczba miejsc jest niewystarczająca w stosunku do liczby osób potrzebujących pracy.

Na terenie Gminy występuje znaczne bezrobocie strukturalne. Kierunki kształcenia w placówkach ponadgimnazjalnych nie są całkowicie adekwatne do aktualnych potrzeb rynku pracy – brak odpowiedniej ilości osób przygotowanych do zawodów technicznych, co powoduje w kolejnych latach trudności w znalezieniu pracy.

Duże znaczenie ma również niechęć części osób bezrobotnych do podjęcia pracy oraz niedopasowanie wykształcenia części osób do potrzeb rynku pracy, np. duża liczba osób z wykształceniem wyższym humanistycznym (pedagogika, filozofia, historia) przy znikomym zapotrzebowaniu rynku.

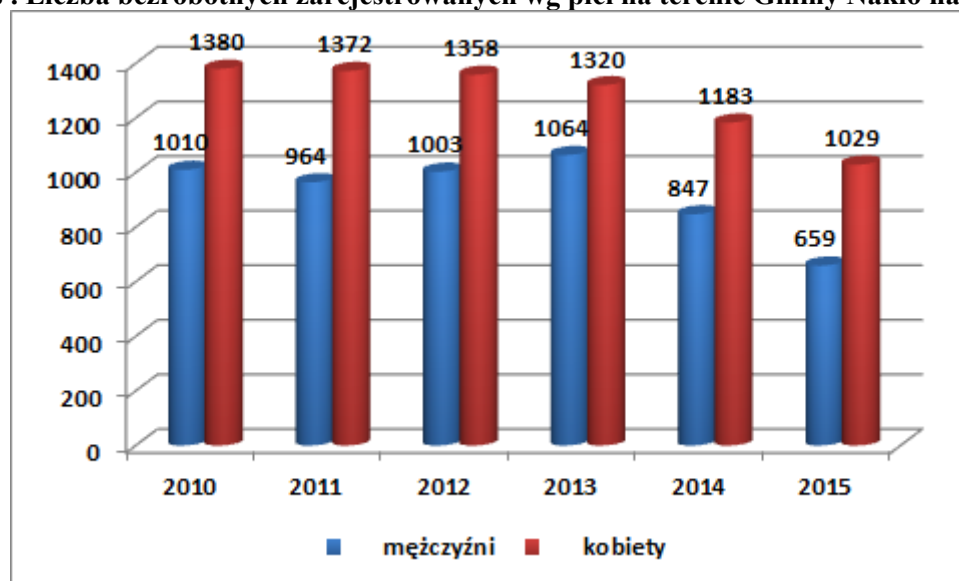
Wykres . Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zganie z danym GUS, w latach 2010-2015 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się. W porównaniu do roku bazowego (2010) liczba osób bezrobotnych spadła o 29,37%. W całym analizowanym okresie liczba bezrobotnych kobiet przewyższała liczbę bezrobotnych mężczyzn.

Wykres . Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wg płci na terenie Gminy Nakło nad Notecią

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczb osób bezrobotnych na terenie powiatu nakielskiego ulegała wahaniom. Od 2011 liczba bezrobotnych systematycznie rosła, aż do 2013 roku kiedy osiągnęła największą wartość równą 6 703. W latach późniejszych liczba bezrobotnych zaczęła spadać. W 2015 roku na terenie powiatu nakielskiego było 4 872 osób bezrobotnych. Liczba bezrobotnych kobiet była wyższa niż liczba bezrobotnych mężczyzn, z wyjątkiem 2014 roku, kiedy to mężczyźni stanowili 62,25% wszystkich bezrobotnych osób. W 2015 roku 18,53% osób bezrobotnych miało prawo do zasiłku.

Tabela . Struktura osób bezrobotnych w latach 2011-2015 w powiecie nakielskim

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób bezrobotnych ogółem	6 370	6 655	6 703	5 873	4 872
liczba bezrobotnych kobiet	3 544	3 609	3 506	3 217	2 760
Liczba bezrobotnych mężczyzn	2 826	3 046	3 197	3 656	2 112
Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	1 469	1 491	1 268	1 066	903
Liczba bezrobotnych absolwentów	445	364	440	273	229
Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	362	348	351	311	244

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią

Najwięcej osób bezrobotnych na terenie powiatu nakielskiego pozostaje bez pracy przez 1-3 miesiące. Najmniej osób pozostaje bez pracy mniej niż 1 miesiąc.

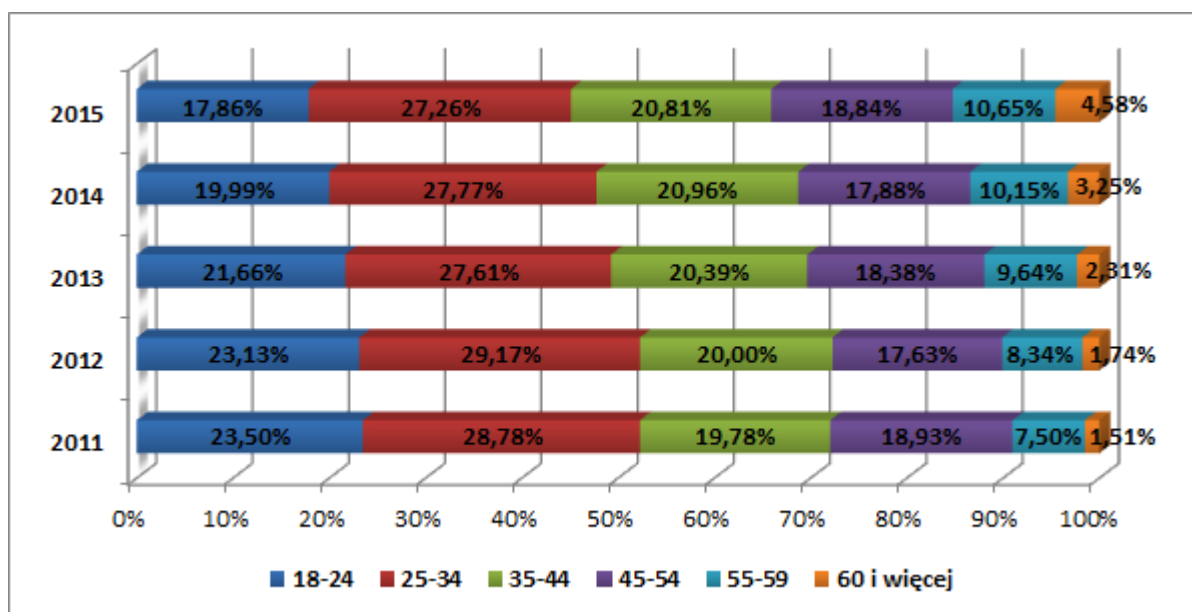
Tabela . Liczba osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy na terenie powiatu nakielskiego

Liczba osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy					
Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
do 1 miesiąca	640	677	647	550	513
1-3 miesiące	1 433	1 552	1 390	1 327	1 104
3-6 miesięcy	1 181	1 181	1 104	897	742
6-12 miesięcy	1 157	1 165	1 314	971	780
12-24 miesięcy	1 211	1 143	1 218	1 031	731
powyżej 24 miesięcy	748	937	1 030	1 097	1 002

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią

Największy problem z brakiem pracy mają osoby w wieku 25-34. W 2015 roku ich udział w liczbie wszystkich bezrobotnych wynosił 27,26%. Najmniej jest zaś osób powyżej 60 roku życia.

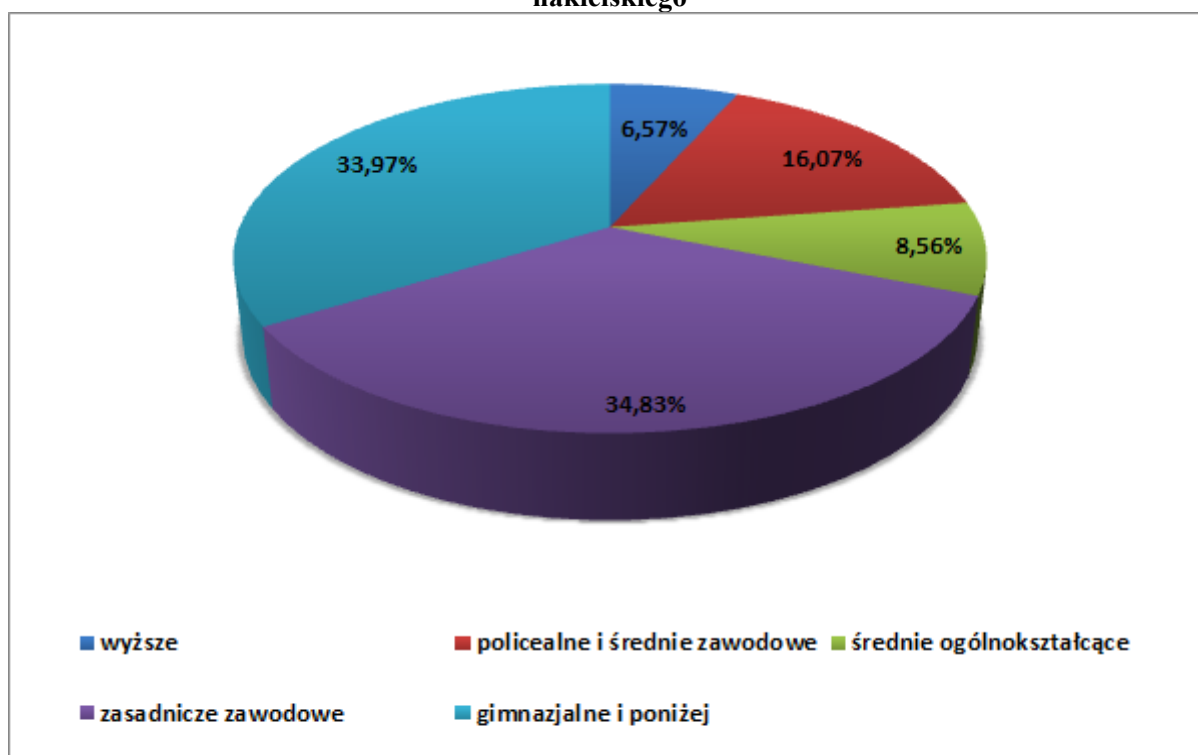
Wykres . Struktura bezrobotnych w powiecie nakielskim według wieku

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią

Poniższy wykres przedstawia strukturę osób bezrobotnych według wykształcenia. W 2015 roku 34,83% osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Najmniejszy problem ze znalezieniem pracy mają osoby z wykształceniem wyższym.

Wykres . Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia w 2015 roku na terenie powiatu nakielskiego

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią

Tabela . Stopa bezrobocia na terenie powiatu nakielskiego w 2015 roku

POWIAT	MIESIĄC											
	STY CZE Ń	LUT Y	MA RZE C	KWI ECI EŃ	MAJ	CZE RWI EC	LIPI EC	SIE RPI EŃ	WR ZES IEŃ	PAŹ DZI ERN IK	LIS TOP AD	GR UDZ IEŃ
POLSKA	11,9	11,9	11,5	11,1	10,7	10,2	10	9,9	9,7	9,6	9,6	9,7
WOJEWÓD ZTWO	16,1	16	15,5	14,9	14,2	13,6	13,4	13,1	13	12,8	12,9	13,2
POWIAT NAKIELSK I	21,5	21,5	21,2	20,2	19	18	17,5	17,3	17,1	17,1	17,3	17,5

Źródło: Dane ze strony internetowej PUP w Nakle nad Notecią

Porównując stopę bezrobocia w Polsce, w województwie kujawsko-pomorskim oraz w powiecie nakielskim, sytuacja powiatu nakielskiego przedstawia się niekorzystnie. Stopa bezrobocia w powiecie nakielskim przez cały rok była wyższa niż w województwie i kraju. Należy jednak podkreślić, że stopa bezrobocia przyjęła tendencję malejącą.

Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015 ulegała wahaniom. Liczba takich osób w 2015 r. w stosunku do liczby osób w roku bazowym (2010) zmalała o 6,64%. W poniższej tabeli przedstawiona została charakterystyka liczby osób bezrobotnych w latach 2011-2015.

Tabela . Stan osób bezrobotnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin bezrobotnych	723	709	811	742	675

Liczba osób bezrobotnych w rodzinach	2 229	2 150	2 345	2 144	1 918
--------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Mimo spadku liczby bezrobotnych w ostatnich latach na terenie Gminy Nakło nad Notecią, w Gminie nadal brak wystarczającej liczby miejsc pracy, a z problemem bezrobocia boryka się wielu mieszkańców. W celu ograniczenia tego zjawiska, niezbędna jest współpraca jednostki samorządu terytorialnego z instytucjami zajmującymi się problemem bezrobocia oraz organizacjami pozarządowymi. Niezbędne jest podejmowanie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia poprzez m.in. organizowanie szkoleń, kursów zawodowych oraz różnego rodzaju projektów.

W 2015 r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią zakończył realizację projektu pn. „Aktywność naszą szansą”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt skierowany był do osób młodych, zwłaszcza kobiet w wieku 18-30 lat, z terenu Miasta i Gminy Nakło nad Notecią. Udział wzięły w nim 54 osoby, które realizowały określoną ścieżkę poczynając od aktywizacji społecznej, poprzez aktywizację zawodową, usługi społeczne, aż po staż zawodowy. Zajęcia odbywały się w działającym na terenie Gminy, Klubie Integracji Społecznej. W efekcie udziału w projekcie zatrudnienie podjęły 22 osoby, a 6 osób podjęło inne formy aktywności zawodowej.

Źródło: Sprawozdanie z realizacji projektu „Aktywność naszą szansą” za okres od 01.04.2014 r. do 31.08.2015 r.

3.2.5. Ubóstwo

Bezrobocie często prowadzi do ubóstwa. Przez ubóstwo rozumiemy brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki, w szczególności w zakresie jedzenia, schronienia, ubrania, transportu oraz podstawowych potrzeb kulturalnych i społecznych. Ubóstwo godzi w materialne podstawy bytu rodzin, zmniejsza szanse edukacyjne dzieci, często prowadzi również do rozpadu rodziny. Zjawisko to jest niestety coraz bardziej powszechne i niebezpieczne, gdyż niemożność zaspokojenia swoich potrzeb często prowadzi do frustracji oraz patologii.

Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany jest udzielić wsparcia osobom żyjącym na poziomie minimum socjalnego.

Ubóstwo stanowi w Gminie Nakło nad Notecią jedną z ważniejszych przyczyn przyznawania pomocy. W poniższej tabeli scharakteryzowana została liczba osób dotkniętych tą trudną sytuacją życiową.

Tabela . Liczba rodzin i osób dotkniętych problemem ubóstwa na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	645	653	772	731	694
Liczba osób	1 816	1 824	2 069	1 956	1 799

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Wg danych zawartych w powyższej tabeli, z roku na rok liczba osób, których dotyka problem ubóstwa się zmienia. W latach 2011-2013 liczba osób i rodzin dotkniętych problemem ubóstwa przyjęła tendencję rosnącą, w latach 2013-2015 zaś malejącą. W 2015 roku problem ubóstwa dotyczył 1 799 osób w 694 rodzinach.

3.2.6. Uzależnienia

Uzależnienie to odczuwalny przez jednostkę nacisk zażywania określonych środków (naturalnych bądź sztucznych), które mogą wywoływać skutki niebezpieczne dla zdrowia lub życia.

Przyczyny uzależnień:

- biopsychiczne – zaburzenia emocjonalne i związana z nimi podatność na uzależnienia, zaburzony rozwój osobowości, nadpobudliwość psychiczna, brak odporności na stres, choroby somatyczne i psychiczne, nerwice, uszkodzenia mózgu, podatność na uzależnienia, zaburzenia w funkcjonowaniu układu nerwowego;

·psychospołeczne - zaburzone oddziaływanie środowiska rodzinnego i szkolno - wychowawczego, czego przyczyną jest brak lub niedostateczne zaspokojenie określonych potrzeb jednostki, różnorodne niepowodzenia w życiu (w sferze zawodowej lub osobistej), co może być przyczyną wycofania się jednostki w świat iluzji - w ten sposób jednostka chce uciec przed sytuacją życiową, która jest dla niej stresująca, bolesna i której nie akceptuje;

·kulturowe - określona moda, potrzeba odniesienia sukcesu, zbyt mała ilość rozrywek, brak atrakcyjnych zajęć, ogólna dostępność środków odurzających, sprzeciw wobec obowiązującym i społecznie akceptowanym systemom norm i wartości, chęć zaspokojenia określonych potrzeb, brak celów i perspektyw.

Alkoholizm

Alkoholizm jest przewlekłym zaburzeniem polegającym na spożywaniu nadmiernej ilości alkoholu. Jest to poważny problemem społeczny, który doprowadza ludzi do wyniszczenia zdrowotnego i psychicznego. Nałóg ten dotyczy nie tylko bezpośrednio osoby spożywającej alkohol, ale w dużej mierze wpływa na osoby znajdujące się w jego otoczeniu. Wpływa to na wzrost przestępczości i przemocy w rodzinie, ale prowadzi również do innych zakłóceń życia rodzinnego. Efektem tego uzależnienia może być także izolacja społeczna, problemy finansowe i problemy z prawem. Problem ten dotyka coraz większej grupy ludzi, również młodzież i dzieci w wieku szkolnym. Alkoholizm jest zjawiskiem występującym w kręgu patologii społecznej.

Przeciwdziałanie i eliminacja tego zjawiska opiera się na długofalowych i wielokierunkowych działaniach. Jest to niezwykle trudny i skomplikowany proces, którego warunkiem są chęci osoby, której problem dotyczy. Warunkiem wyzdrowienia takich osób jest przede wszystkim abstynencja. Wspomagana jest ona m.in. przez organizowanie specjalnych terapii uzależnień, czy udział w spotkaniach Anonimowych Alkoholików.

W poniższych tabelach przedstawiona została charakterystyka liczby mieszkańców, których dotyczy problem uzależnienia od alkoholu.

Tabela . Liczba rodzin i osób dotkniętych problemem alkoholowym na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	49	53	72	74	83
Liczba osób	98	103	146	136	163

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Tabela . Dane dotyczące uzależnienia alkoholowego

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba udzielonych porad prawnych	647	831	836	421	-
Liczba udzielonych porad psychologicznych	177	184	317	258	178
Liczba osób zgłoszonych na Komisję	86	87	78	97	83
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	43	48	49	50	35
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	31	29	33	39	22
Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	16	13	14	10	3
Liczba osób korzystających z różnych form terapii	324	325	307	299	310
Liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych w szkołach	3 174	3 102	3 019	3 042	3 030

Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku	2 534	2 456	2 495	2 422	2 496
--	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Wg powyższych danych, liczba osób mająca bezpośrednią styczność z problemem alkoholizmu z roku na rok rośnie. W latach 2010-2015, liczba osób uzależnionych od alkoholu wzrosła o prawie 40%. W 2015 roku udzielono 178 porad psychologicznych w tym zakresie.

Pomoc w sprawach uzależnień udzielana jest przez:

- o Poradnię odwykową przy NZOZ w Nakle nad Notecią;
- o Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień „Koliber”;
- o Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- o Fundację „Civitas” w Nakle nad Notecią;
- o Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu przy Nakielskim Klubie Abstynenta;
- o Punkt Konsultacyjny dla Młodzieży.

W Gminie Nakło nad Notecią wyznaczona jest osoba pełniąca funkcję Pełnomocnika ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom. Do podstawowego zakresu jej zadań należy:

- prowadzenie i koordynowanie zadań wynikających z przepisów ustawowych dotyczących wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi;
- prowadzenie i koordynowanie zadań wynikających z przepisów ustawowych dotyczących przeciwdziałania narkomanii;
- stałe współdziałanie i koordynowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- prowadzenie obsługi kancelaryjno-biurowej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w opracowywaniu projektu Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na dany rok;
- ustalanie wielkości zjawisk patologii społecznych na terenie Miasta i Gminy Nakło nad Notecią;
- analizowanie wykorzystania środków finansowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- współpraca i nadzorowanie nad wydatkowaniem środków publicznych przez organizacje i grupy korzystające z dofinansowania ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- opracowywanie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i nadzorowanie realizacji wynikających z niego zadań;
- przygotowywanie i przeprowadzanie postępowań dotyczących konkursów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia), zgodnie z przepisami ustawowymi dotyczącymi działalności pożytku publicznego i wolontariatu.

W dniu 29 grudnia 2016 roku Rada Miejska w Nakle nad Notecią Uchwałą nr XXX/585/2016 przyjęła *Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 wraz z Preliminarzem Wydatków*. Jest to program, który kontynuuje inicjowane i realizowane w poprzednich latach działania dla tego typu problemu. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego i zintegrowanego systemu działań profilaktycznych i naprawczych. Jest on składową gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Reasumując, Gmina dalej powinna prowadzić aktywną działalność pomocową dla rodzin dotkniętych problemem uzależnienia. Alkoholizm jest jedną z przyczyn bezrobocia na terenie Gminy Nakło nad Notecią, dlatego należy podejmować dalsze działania, związane z minimalizacją tego zjawiska.

Narkomania

Kolejnym bardzo poważnym problemem społeczeństwa, który obejmuje różne grupy społeczne i wiekowe, jest zagrożenie związane z narkomanią. Zjawisko to polega na stosowaniu środków odurzających i utracie nad tym kontroli. Narkomania jest więc stanem uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Systematyczne odurzanie się narkotykami staje się coraz bardziej zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania różnych substancji) i dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

Osoby zażywające narkotyki, często widzą w środkach odurzających metodę rozwiązywania problemów i ucieczkę od wyzwań współczesnego świata. Wpływa to na występowanie dysfunkcji społecznych, powodujących zanikanie więzi oraz systemów wartości, a nawet całkowitą degradację jednostek.

Tabela . Liczba osób i rodzin dotkniętych problem narkomanii

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	1	3	4	5	5
Liczba osób	1	3	10	5	10

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Na terenie Gminy odnotowano kilka przypadków narkomanii. W 2011 roku problem narkomanii dotyczył jednej osoby. W 2015 roku odnotowano 10 przypadków uzależnienia od narkotyków w 5 rodzinach. Jednak należy zaznaczyć, że osoby i rodziny dotknięte tym problemem niechętnie się do niego przyznają.

Inne uzależnienia

· **uzależnienie od dopalaczy**, które młodzież może zakupić przez Internet. Dopalacze mają działanie psychoaktywne, wywołują w organizmie określony stany – odurzenia, pobudzenia, euforii, halucynacje. Są to substancje zażywane w celu wywołania odpowiadającego efektu, takiego jak po zażyciu narkotyków. Osoba zażywająca nie dostrzega negatywnych konsekwencji wynikających z ich brania. Do negatywnych skutków stosowania dopalaczy należą: bóle głowy, bóle w klatce piersiowej, zaburzenia rytmu serca, bezsenność, problemy z koncentracją, stany lękowe, zawał serca, udar mózgu, stany agresji, które mogą zakończyć się próbą samobójstwa lub zabójstwa, śpiączka, niewydolność nerek, wątroby. Do leczenia uzależnienia niezbędne jest przejście programu terapeutycznego i abstynencja. Bardzo ważnym elementem jest również uczestnictwo w tzw. grupach wsparcia;

· **uzależnienie od komputera i gier komputerowych**, najczęściej dotyczy dzieci i młodzieży i jest wynikiem ciągłej potrzeby używania komputera i grania w gry komputerowe. Powoduje to, że osoby uzależnione często nie potrafią odróżnić rzeczywistości od fikcji i zaczynają w ich życiu występować problemy społeczne, psychologiczne i somatyczne. Do negatywnych skutków tego zjawiska zalicza się m.in.: stopniowy zanik więzi rodzinnych, utrudniony rozwój intelektualny, osłabiona siła woli, osobowości i wrażliwości moralnej oraz zaniedbywanie obowiązków szkolnych i domowych;

· **uzależnienie od hazardu**, polega na częstym, nadmiernym i powtarzającym się uprawianiu gier hazardowych. Jest to związane z silną i nieustanną potrzebą przeżywania silnego napięcia. Zjawisko to zaczyna kontrolować życie chorego i prowadzi do zaniedbania jego społecznych, zawodowych i rodzinnych zobowiązań. W miarę postępowania choroby zwiększa się izolacja społeczna. Pojawia się poczucie winy i wstydu, a chory zaczyna ukrywać swoje uzależnienie. Gracz czuje konieczność natychmiastowego zaspokajania własnych potrzeb, co może prowadzić do aktów przemocy i przestępstw dokonywanych w celu zdobycia środków do gry.

3.2.7. Bezdomność

Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkaniowym - w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkaniowym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Bezdomność wyklucza osoby z właściwego funkcjonowania w życiu społecznym oraz związana jest

z występowaniem różnego rodzaju patologii. Jeśli jest to proces długotrwały, zjawisko to skutkuje zerwaniem więzi społecznych i utratą tożsamości.

Do zadań własnych gminy należy udzielanie pomocy bezdomnym. Może ona przybrać formę przydzielania schronienia, posiłku, ubrania czy zasiłku celowego na leczenie.

W Gminie Nakło nad Notecią problem bezdomności występuje, jednak jego tendencja w ostatnich latach jest malejąca. W 2015 r. odnotowano 37 osób bezdomnych, co stanowi o ok. 28% mniej niż w roku 2011. Wśród osób bezdomnych na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego zdecydowanie przeważają mężczyźni. Wśród osób bezdomnych w 2015 roku było 20 niepełnosprawnych. Poniżej przedstawione zostały dane liczbowe na temat tego zjawiska.

Tabela . Liczba osób dotkniętych problemem bezdomności na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób bezdomnych, w tym:	52	53	51	41	37
kobiety	4	3	3	3	4
mężczyźni	48	50	48	38	33
niepełnosprawni	16	19	23	21	20

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

W dyspozycji Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią jest jedno mieszkanie socjalne (z przeznaczeniem dla ofiar przemocy). Jest to liczba niewystarczająca do istniejącego zapotrzebowania.

3.2.8. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych problemów współczesnego świata, który wiąże się z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. Osoby z dysfunkcjami zdrowotnymi, często mają ograniczony udział w życiu społecznym i nie funkcjonują w nim prawidłowo.

Dyskryminacja ludzi niepełnosprawnych pojawia się w wielu sferach życia społecznego. Osoby takie na co dzień napotykać na swej drodze różnego rodzaju bariery, takie jak m.in. bezrobocie, bariery architektoniczne i komunikacyjne, utrudniony dostęp do opieki zdrowotnej i rehabilitacji oraz izolacja społeczna.

Osoby niepełnosprawne funkcjonują inaczej i potrzebują pomocy ze strony społeczeństwa. Niezbędna jest zmiana stereotypowych postaw społeczeństwa, dzięki możliwości bezpośredniego kontaktu z osobami niepełnosprawnymi (np. w pracy), który będzie dawał większe szanse na zniwelowanie tego problemu społecznego.

Niepełnosprawność stanowi istotny problem również na terenie Gminy Nakło nad Notecią. W 2015 roku było 480 osób niepełnosprawnych, z czego 55,63% stanowili mężczyźni. W poniższej tabeli przedstawiona została liczba osób niepełnosprawnych na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela . Liczba osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób niepełnosprawnych	498	476	484	507	480
Kobiety	228	225	224	230	213
Mężczyźni	270	251	260	277	267

Źródło: Dane z MGOPS w Nakle nad Notecią

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią istnieją budynki użyteczności publicznej dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, jednak nadal potrzebne są działania i inwestycyjne mające na celu zniesienie barier architektonicznych.

3.2.9. Starość

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne jak i społeczne. Pierwsze z tych pojęć traktowane jest jako zjawisko, faza życiowa, drugie natomiast jest procesem.

Za podstawowe cechy starości uważa się: znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, postępujące ograniczenie ruchowe i samodzielności życiowej, stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Najważniejszymi problemami osób starszych są: samotność, choroba, inwalidztwo, życie w ubóstwie i poczucie nieprzydatności. Wszechobecny „kult młodości” prowadzi do marginalizacji osób starszych jako zbiorowości i stopniowego eliminowania ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego.

Według danych epidemiologicznych, ok. 95% Polaków starzeje się w sposób нефizjologiczny, wraz z wiekiem pojawia się niedość, niedowidzenie, głuchota, otępienie, niesprawność ruchowa.

Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom starszym przez właściwe instytucje i programy jest jednym z wyzwań, z którym musi zmierzyć się każda z jednostek samorządu terytorialnego.

W 2015 roku na terenie Gminy Nakło nad Notecią znajdowały się 6 752 osoby powyżej 60 roku życia. Wśród nich przeważały kobiety, które stanowiły 58,06% osób starszych.

Tabela . Mieszkańcy Gminy Nakło nad Notecią powyżej 60 roku życia (stan na 31.12.2015 r.)

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
60-64 lata	2 227	1 058	1 169
65-69 lat	1 807	804	1 003
70-74 lata	844	338	506
75-79 lat	879	328	551
80-84 lata	557	177	380
85 i więcej	438	127	311
Razem	6 752	2 832	3 920

Źródło: Dane GUS

Wykluczenie cyfrowe

Pojęcie wykluczenia cyfrowego odnosi się do różnic pomiędzy osobami, które mają regularny dostęp do technologii cyfrowych i informacyjnych i potrafią efektywnie z niego korzystać, a tymi, którzy tego dostępu nie posiadają (lub nie potrafią z niego skorzystać). Problem wykluczenia cyfrowego może mieć dwa źródła:

-brak możliwości korzystania z odpowiedniego sprzętu i oprogramowania (tzw. bariery twarde);

-brak wiedzy i umiejętności (tzw. bariery miękkie).

Należy zaznaczyć, że korzystanie z Internetu jest mocno związane z wiekiem – im osoby starsze, tym rzadziej korzystają z Internetu. Wzrost liczby osób starszych (starzenie się społeczeństwa) powoduje nasilenie się zjawiska wykluczenia cyfrowego, spowodowanego barierami psychologicznymi – brakiem wiedzy i umiejętności. Kluczowe znaczenie dla wykluczenia cyfrowego, uwarunkowanego powodami miękkimi mają także: brak potrzeby, motywacji i kompetencji. Szczególnie dużą skalę tego zjawiska obserwuje się w niektórych grupach społeczno – ekonomicznych: emeryci, rolnicy, renciści, gdzie odsetek użytkowników Internetu jest bardzo niski.

W nawiązaniu do wyżej przedstawionych problemów, kluczowe jest stymulowanie potrzeb, wzbudzanie motywacji i rozwijanie kompetencji korzystania z Internetu. Ponadto, należy komunikować korzyści związane

z korzystaniem z Internetu i pokazywać konkretne zastosowania w kontekście sytuacji dobrze znanych osobom niekorzystającym.

Przy formułowaniu zadań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, należy zwrócić szczególną uwagę na określone grupy: osoby starsze, nieaktywne zawodowo, mniej zamożne, gorzej wykształcone – do tych grup powinny trafiać działania związane z cyfrowym włączeniem. Duże znaczenie dla e-integracji ma także zwiększenie dostępności serwisów internetowych oraz programy szkoleniowe.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego realizowany jest projekt pn. "Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego". Gmina Nakło nad Notecią brała udział w jego I edycji.

Głównym celem projektu jest likwidowanie wykluczenia cyfrowego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego poprzez zapewnienie dostępu do Internetu, technologii informacyjnych i wiedzy.

Projekt przewidywał przekazanie Beneficjentom ostatecznym z terenu województwa kujawsko-pomorskiego wsparcia w postaci:

- sprzętu komputerowego dla grupy 1500 osób wraz z zainstalowanym oprogramowaniem;
- specjalistycznych urządzeń peryferyjnych dla 307 osób niepełnosprawnych, w tym 300 niedowidzących i niewidomych (i instalacji specjalistycznego oprogramowania dla potrzeb osób niedowidzących i niewidomych;
- organizacji i przeprowadzenia szkoleń dla 2000 osób (Beneficjentów Ostatecznych) z zakresu obsługi komputera, Internetu i urządzeń specjalistycznych;
- świadczenia przez okres 24 miesiące usługi dostępu do sieci Internet dla 2000 abonentów (Beneficjentów Ostatecznych);
- świadczenia usług ubezpieczenia i gwarancji sprzętu oraz świadczenia usług serwisu i helpdesku przez okres 24 miesiące.

Źródło: <http://www.wejdzwsiec.pl/>

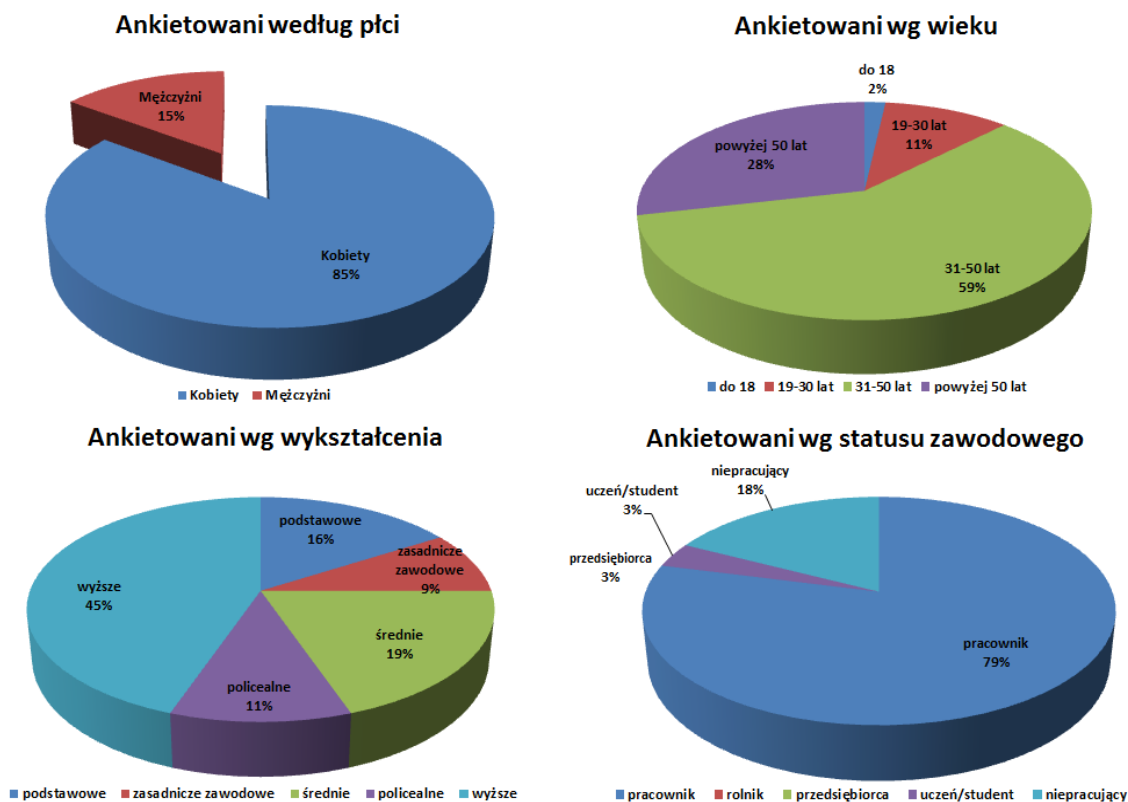
Gmina w celu realizacji w/w Programu podpisała Porozumienie nr 73/F z dnia 27 lutego 2012 roku (zmienione Aneksami nr 1 z dnia 7 listopada 2012 roku oraz Aneksami nr 2 z dnia 4 kwietnia 2013 roku), w którym deklarowała udział własny na łączną kwotę 97 411,99 zł. Wsparciem miało zostać objętych 45 osób, ostatecznie wsparciem zostało objętych 40 osób z terenu Gminy.

3.3. Wyniki badania ankietowego

W ramach opracowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2026*, wśród mieszkańców Gminy przeprowadzono ankietę w celu zdiagnozowania problemów społecznych.

Ankieta składała się z 12 pytań zamkniętych oraz jednego pytania otwartego, dotyczących sfery społecznej, w których poproszono ankietowanych o wyrażenie opinii na temat sytuacji społecznej mieszkańców Gminy. Pytania dotyczyły następujących obszarów: ubóstwa, niepełnosprawności, dostępu do służby zdrowia, osób starszych, uzależnień oraz bezpieczeństwa.

W ankiecie udział wzięło 57 osób. Charakterystykę osób ankietowanych przedstawiono poniżej, natomiast wyniki ankiety dotyczące pytań otwartych i zamkniętych stanowią **Załącznik 1** do niniejszej Strategii.

3.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **S**trengths (silne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse), **T**hreats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

·**SZANSE** – to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.

·**ZAGROŻENIA** – to wszystkie zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.

·**MOCNE STRONY** – to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).

·**SŁABE STRONY** – to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania Gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla Gminy Nakło nad Notecią, w której zaprezentowane są mocne, słabe strony oraz szanse i zagrożenia Gminy. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu

polityki społecznej zagadnienia
w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

ujęte

Tabela . Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ·duża liczba placówek oświatowych na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym działających na terenie Gminy; ·bogata oferta placówek sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych; ·kompetentne i sprawne działanie MGOPS, działalność Klubu Integracji Społecznej, Domu Pomocy Społecznej, Ogniska Wychowawczego; ·pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków; ·pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie z wielu instytucji; ·działalność wielu organizacji pozarządowych, opracowany Program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi; ·spadek liczby osób bezrobotnych na terenie Gminy; ·odnotowany spadek przestępczości na terenie Gminy; ·tendencja spadkowa problemu bezdomności; ·funkcjonowanie Uniwersytetu Trzeciego Wieku dla osób starszych; ·funkcjonowanie Nakielskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, ·zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej; 	<ul style="list-style-type: none"> ·niekorzystne zjawiska demograficzne – wyludnianie się Gminy, starzejące się społeczeństwo, wysoki odsetek ludzi starszych; ·niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy; ·duży odsetek bezrobotnych wśród beneficjentów MGOPS; ·wysoki odsetek osób bezrobotnych w wieku 25-34 lata; ·wysoki odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym; ·wzrastająca liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi; ·wzrastająca liczba osób z problemem alkoholowym; ·obecność problemu narkomanii (tendencja wzrastająca); ·wzrost liczby rodzin z problemem przemocy w rodzinie; ·wysoki problem ubóstwa i jego wzrastająca tendencja; ·występowanie zjawiska osamotnienia wśród osób starszych; ·występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług; ·spadek liczby przedsiębiorstw; ·niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ·dotacje z Unii Europejskiej przyznawane w ramach funduszy pomocowych; ·utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców; ·efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej, koordynacja tych działań; ·potencjał turystyczny i sportowo-rekreacyjny; ·obecność terenów inwestycyjnych, sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ·spadek liczby ludności; ·malejący przyrost naturalny; ·starzenie się społeczeństwa; ·duży udział osób bezrobotnych; ·konkurencja pomiędzy gminami w zabieganiu o środki pomocowe oraz lokalizacje inwestycji; ·rozwarstwianie się społeczeństwa, podział na biednych i bogatych; ·bierność i pasywność osób objętych pomocą społeczną, nasilanie się postaw roszczeniowych.

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli analizy SWOT, wiele zagrożeń dla rozwoju Gminy Nakło nad Notecią dotyczy szeroko rozumianej polityki społecznej. Zjawiska takie jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. W związku z tym, w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę, działania edukacyjne i terapeutyczne.

4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Prognoza zawiera informacje o potrzebach, problemach i zasobach danej społeczności lokalnej, które:

- wynikają z analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach (z diagnozy sytuacji społecznej),

- uwzględniają tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
- dotyczą okresu, w jakim będzie realizowana Strategia, czyli lat 2017-2026.

4.1. Prognoza demograficzna

Prognoza przyrostu naturalnego

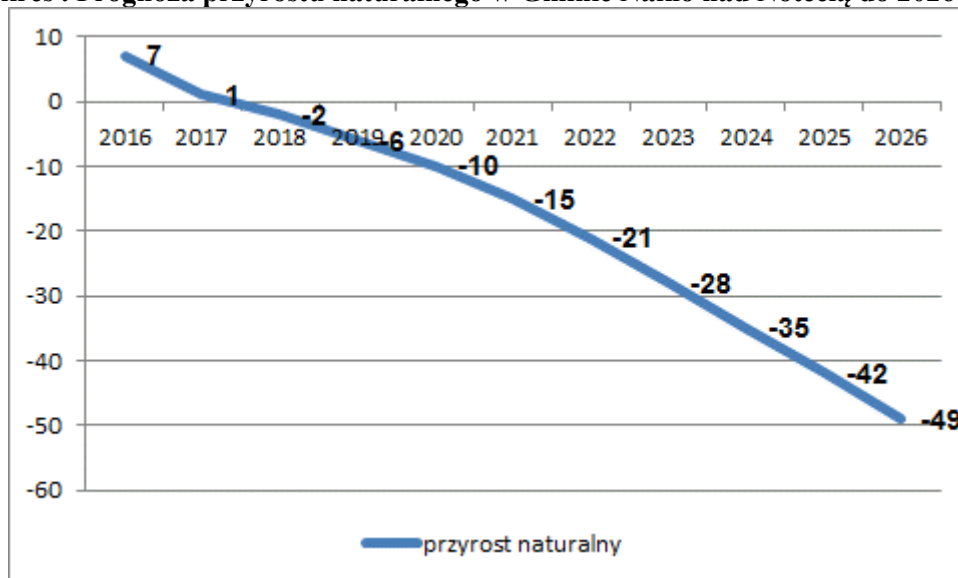
Na podstawie *Prognozy dla powiatu nakielskiego na lata 2014-2050* opracowanej przez GUS prognozuje się, że w latach 2017-2026 na terenie Gminy Nakło nad Notecią liczba urodzeń żywych przyjmie trend malejący, a liczba zgonów – trend rosnący. Oznacza to, że w analizowanych latach nastąpi spadek urodzeń na tym terenie (od roku 2017 – 281 osób do roku 2026 – 250 osób). Liczba zgonów natomiast będzie rosła (od roku 2017 - 280 zgonów do roku 2026 - 299 zgonów). Przyrost naturalny (różnica między urodzeniami a zgonami) na terenie Gminy Nakło nad Notecią będzie kształtować się na ujemnym rosnącym poziomie.

Tabela . Prognoza przyrostu naturalnego w Gminie Nakło nad Notecią do 2026 roku

Lata	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2017	281	280	1
2018	281	283	-2
2019	279	285	-6
2020	277	287	-10
2021	274	289	-15
2022	270	291	-21
2023	265	293	-28
2024	260	295	-35
2025	255	297	-42
2026	250	299	-49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 – 2050 opracowanej przez GUS

Wykres . Prognoza przyrostu naturalnego w Gminie Nakło nad Notecią do 2026 roku

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza salda migracji

Saldo migracji to różnica między osobami, które w danym roku osiedliły się na terenie Gminy, a osobami, które wyprowadziły się z jej terenu.

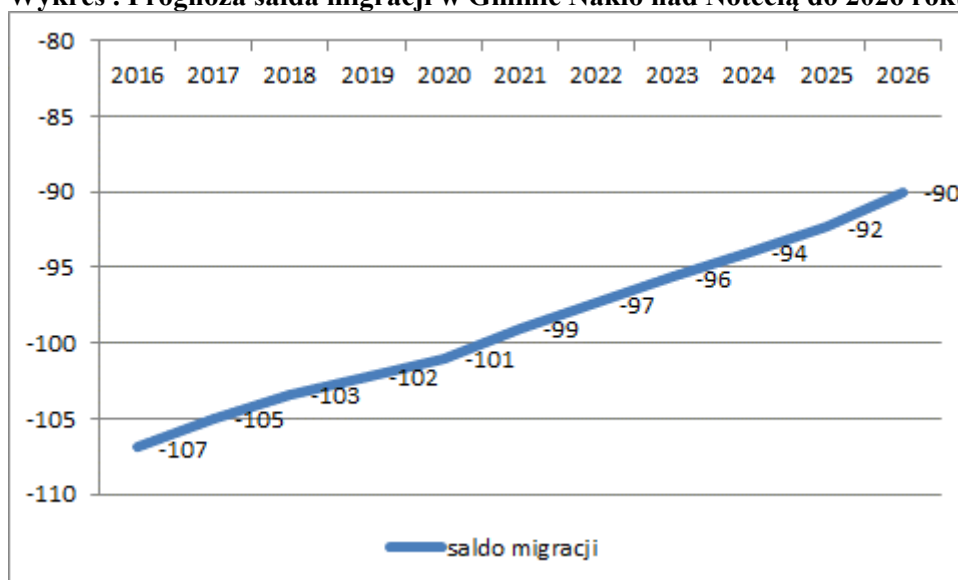
Zgodnie z prognozą do 2026 roku, saldo migracji na pobyt stały w Gminie Nakło nad Notecią przyjmie trend malejący. Szczegółowa prognoza salda migracji na przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego na lata 2017-2026 została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela . Prognoza salda migracji w Gminie Nakło nad Notecią do 2026 roku

Lata	Napływ	Odływ	Saldo migracji
2017	336	441	-105
2018	333	436	-103
2019	329	431	-102
2020	324	425	-101
2021	320	419	-99
2022	316	413	-97
2023	311	407	-96
2024	306	400	-94
2025	302	394	-92
2026	299	389	-90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 – 2050 opracowanej przez GUS

Wykres . Prognoza salda migracji w Gminie Nakło nad Notecią do 2026 roku

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza ludności

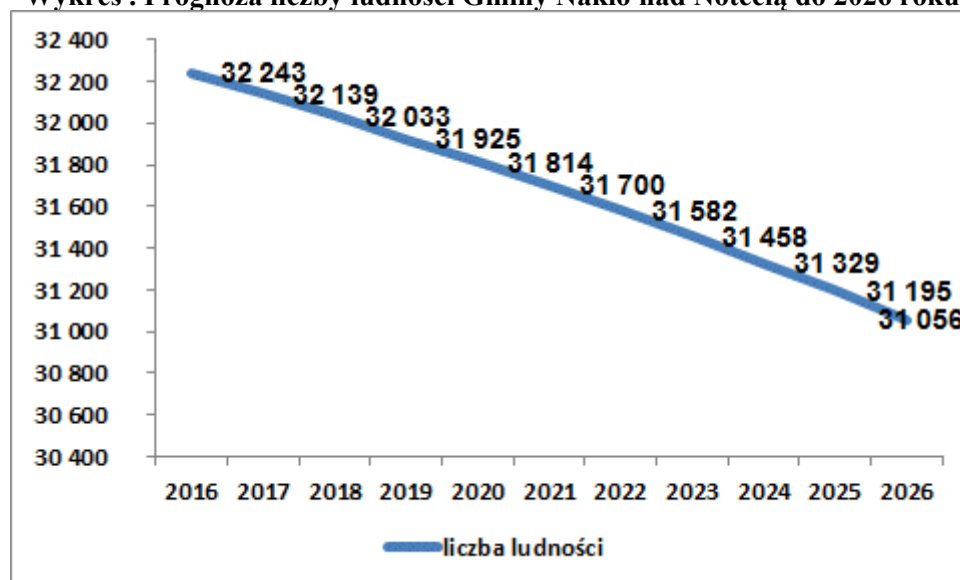
Na podstawie prognozy salda migracji i przyrostu naturalnego przyjęto prognozę liczby mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią w latach 2017 - 2026. Prognozuje się systematyczny spadek liczby mieszkańców Gminy w kolejnych latach.

Tabela . Prognoza liczby ludności Gminy Nakło nad Notecią do 2026

lata	saldo migracji	przyrost naturalny	liczba mieszkańców
2017	-105	1	32 139
2018	-103	-2	32 033
2019	-102	-6	31 925
2020	-101	-10	31 814
2021	-99	-15	31 700
2022	-97	-21	31 582
2023	-96	-28	31 458
2024	-94	-35	31 329
2025	-92	-42	31 195
2026	-90	-49	31 056

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 – 2050 opracowanej przez GUS

Wykres . Prognoza liczby ludności Gminy Nakło nad Notecią do 2026 roku

Źródło: Opracowanie własne

Prognoza wiekowa mieszkańców

Struktura ludności według wieku będzie ulegać dynamicznym zmianom, praktycznie w całym prognozowanym okresie. Zmiany te są przede wszystkim konsekwencją demograficznego „falowania”, tj. pojawiania się na przemian wyżów i niżów demograficznych, których efekty nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach, powodując bardziej widoczne zmiany w procesach dzietności i umieralności, natomiast w mniejszym stopniu oddziałują na tę strukturę zmiany w rozmiarach migracji zagranicznych definitywnych, czyli migracji na pobyt stały, a szczególnie emigracji.

Tabela . Prognoza struktury wiekowej mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią do 2026 roku

Wyszczególnienie	Prognoza ludności wg wieku									
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ogółem	32 139	32 033	31 925	31 814	31 700	31 582	31 458	31 329	31 195	31 056
0-4 lata	1 644	1 625	1 608	1 593	1 577	1 559	1 538	1 512	1 484	1 454
5-9 lat	1 889	1 815	1 735	1 672	1 629	1 591	1 573	1 556	1 542	1 528
10-14 lat	1 754	1 807	1 859	1 890	1 871	1 854	1 783	1 705	1 643	1 601
15-19 lat	1 760	1 733	1 691	1 686	1 701	1 728	1 780	1 833	1 864	1 846
20-24 lata	2 139	2 024	1 956	1 848	1 787	1 720	1 693	1 655	1 647	1 662
25-29 lat	2 424	2 386	2 309	2 251	2 134	2 045	1 936	1 873	1 775	1 720
30-34 lata	2 617	2 512	2 428	2 349	2 343	2 301	2 261	2 194	2 132	2 024
35-39 lat	2 540	2 610	2 655	2 666	2 629	2 540	2 440	2 359	2 280	2 271
40-44 lata	2 329	2 341	2 367	2 387	2 405	2 484	2 553	2 593	2 606	2 570
45-49 lat	2 050	2 100	2 156	2 209	2 255	2 275	2 290	2 316	2 338	2 356
50-54 lata	1 953	1 936	1 907	1 924	1 955	1 979	2 029	2 083	2 140	2 184
55-59 lat	2 200	2 108	2 034	1 957	1 895	1 864	1 849	1 823	1 841	1 875
60-64 lata	2 212	2 252	2 251	2 217	2 151	2 058	1 975	1 908	1 838	1 782
65-69 lat	1 820	1 843	1 875	1 910	1 947	2 013	2 053	2 056	2 028	1 971
70-74 lata	1 040	1 180	1 342	1 505	1 555	1 605	1 629	1 660	1 696	1 734
75-79 lat	727	704	675	666	783	873	993	1 129	1 269	1 314
80-84 lata	589	589	591	574	554	543	527	508	501	596
Powyżej 85	451	467	488	510	527	549	556	566	569	567

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 – 2050 opracowanej przez GUS

Tabela . Prognoza ludności wg ekonomicznych grup wieku

Prognoza ludności wg ekonomicznych grup wieku										
Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	5 287	5 247	5 201	5 154	5 077	5 004	4 894	4 774	4 669	4 583
Ludność w wieku produkcyjnym	20 013	19 751	19 502	19 278	19 105	18 936	18 831	18 728	18 624	18 508
Ludność w wieku poprodukcyjnym	6 840	7 035	7 221	7 382	7 518	7 642	7 733	7 827	7 902	7 964

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 – 2050 opracowanej przez GUS

Prognoza wykształcenia mieszkańców

Wzrost poziomu wykształcenia jest jednym z czynników określających rozwój społeczeństwa. W ciągu dziewięciu lat dzielących spisy powszechne obserwuje się dynamiczne zmiany, które wpłynęły w sposób znaczący na zmianę struktury ludności według poziomu wykształcenia.

Zachowanie trendów dążenia społeczeństwa do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwala sądzić, że dane dotyczące poziomu wykształcenia z roku na rok będą ulegały poprawie. Zjawisko będzie dotyczyło przede wszystkim osób z wykształceniem średnim, które będą dążyły do uzyskania tytułu licencjata, inżyniera lub magistra, w marginalny sposób osób starszych z wykształceniem podstawowym.

4.2. Prognoza zmian

W rezultacie podjętych działań ujętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2017-2026” przewiduje się wzrost zaufania mieszkańców do instytucji pomocowych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców Gminy oraz zmniejszenie zasięgu występujących na jej terenie problemów społecznych, które zostały szczegółowo scharakteryzowane w rozdziale 3.2. niniejszej Strategii.

Tabela . Prognoza zmian problemów społecznych na terenie Gminy w wyniku realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*

Problem społeczny	Prognoza zmian
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	<ul style="list-style-type: none"> -zmniejszenie liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, -zmniejszenie liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, -realizacja projektów mających na celu ochronę życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia, -prowadzenie kampanii informacyjnych promujących odpowiedzialne rodzicielstwo, -poprawa dostępności do specjalistycznego poradnictwa w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych, -zwiększenie dostępu do udziału w zajęciach świetlic środowiskowych i placówki wsparcia dziennego dla dzieci z terenu całego miasta,
Przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> -zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą, -rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
Przestępczość	<ul style="list-style-type: none"> -zmniejszenie liczby przestępstw na terenie Gminy, -eliminowanie aktów wandalizmu i chuligaństwa poprzez odpowiednie zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, -zwiększenie aktywności służb publicznych w przeciwdziałaniu przestępczości,
Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> -ułatwienie dostępu osobom bezrobotnym do rynku pracy poprzez wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej, -poprawa dostępu do usług świadczonych przez PUP, -zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy, -rozwój dalszej działalności KIS,
Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> -poprawa warunków życia mieszkańców Gminy i zmniejszenie liczby rodzin ubogich, -zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym, -zwiększenie dostępu do rynku pracy, -rozszerzenie działań w formie pracy socjalnej i kontraktów socjalnych,
Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> -zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniami, -wzrost liczby zrealizowanych programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, -rozwój specjalistycznego poradnictwa, -zwiększenie dostępności do poradnictwa w zakresie uzależnień,
Bezdomność	<ul style="list-style-type: none"> -zmniejszenie liczby osób bezdomnych oraz liczby osób zagrożonych bezdomnością, -wzrost liczby mieszkań socjalnych, -utworzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych,
Niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> -powstawanie kolejnych organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych, -podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych w miejscach publicznych, -pobudzenie zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe, -zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, -zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

	-zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi,
Starość	-poprawa jakości i dostępności opieki zdrowotnej dla osób starszych, -wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, -powstawanie środowiskowych form opieki dla osób starszych, w tym tworzenie domów dziennego pobytu, klubów seniora, -wzrost liczby osób zatrudnionych przez MGOPS sprawujących opiekę nad osobami starszymi, -rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.

Źródło: Opracowanie własne

Prognozowane zmiany zostaną osiągnięte poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających dla dobra mieszkańców Gminy w zakresie pomocy społecznej.

W ramach tej współpracy realizowane będą liczne programy pomocowe skierowane do konkretnych grup dotkniętych problemami społecznymi.

5. Cele strategiczne projektowanych zmian

Przeprowadzona diagnoza społeczna, zwłaszcza w zakresie problemów społecznych, a także prognoza zmian w zakresie objętym strategią, pozwoliły na określenie **wizji rozwoju Gminy Nakło nad Notecią w sferze rozwiązywania problemów społecznych**, która brzmi następująco:

„Gmina Nakło nad Notecią – gmina, zapewniająca zintegrowany system wsparcia społecznego, Wspierająca osoby wykluczone społecznie i tworząca optymalne warunki dla funkcjonowania mieszkańców”

Tak sformułowana wizja rozwoju Gminy Nakło nad Notecią w sferze rozwiązywania problemów społecznych obejmuje wszystkie obszary problemowe niniejszej Strategii i adresowana jest do wszystkich obecnych jak i potencjalnych mieszkańców Gminy, których warunki i poziom życia odbiegają od przeciętnego.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, dotychczasowe doświadczenia pracowników MGOPS oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, wytypowano **9 problemowych obszarów priorytetowych**:

- I. **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.**
- II. **Przemoc w rodzinie.**
- III. **Przestępczość.**
- IV. **Bezrobocie.**
- V. **Ubóstwo.**
- VI. **Uzależnienia.**
- VII. **Bezdomność.**
- VIII. **Niepełnosprawność.**
- IX. **Starość.**

Dla każdego z ww. obszarów priorytetowych wyznaczono **cele strategiczne**, które ułatwią realizację wizji rozwoju.

Tabela . Cele strategiczne Gminy Nakło nad Notecią

L.p.	OBSZAR PRIORYTETOWY	CELE STRATEGICZNE
I.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Cel strategiczny 1. Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.
II.	Przemoc w rodzinie	Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy.
III.	Przestępczość	Cel strategiczny 3. Rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej w kierunku profilaktyki przestępczości.
IV.	Bezrobocie	Cel strategiczny 4. Przeciwdziałanie i łagodzenie skutków bezrobocia.
V.	Ubóstwo	Cel strategiczny 5. Pomoc osobom ubogim i rozwijanie działań na

		rzecz ograniczenia ubóstwa.
VI.	Uzależnienia	Cel strategiczny 6. Wspieranie osób uzależnionych.
VII.	Bezdomność	Cel strategiczny 7. Wspieranie i pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.
VIII.	Niepełnosprawność	Cel strategiczny 8. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji i funkcjonowaniu w środowisku społecznym i zawodowym.
IX.	Starość	Cel strategiczny 9. Zapewnienie pomocy i poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej.

6. Kierunki niezbędnych działań

Aby móc skutecznie realizować Strategię, konieczne jest wskazanie niezbędnych działań w ramach zdefiniowanych celów strategicznych. Działania te zostały zapisane w postaci celów operacyjnych.

Tabela . Kierunki niezbędnych działań

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań
Cel strategiczny 1. Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.	1. Wspieranie rodziny w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania dzieci w rodzinie. 2. Wsparcie rodziny w środowisku oraz pomoc rodzinom w przezwyciężeniu trudności opiekuńczo – wychowawczych. 3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy.	1. Stworzenie jednolitego systemu wsparcia. 2. Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.
Cel strategiczny 3. Rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej w kierunku profilaktyki przestępczości.	1. Współorganizowanie szerokiego zakresu działań informacyjnych i prewencyjnych, mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców gminy.
Cel strategiczny 4. Przeciwdziałanie i łagodzenie skutków bezrobocia.	1. Wspieranie i rozwój aktywności społeczno-zawodowej osób bezrobotnych. 2. Wspieranie i rozwój ekonomii społecznej.
Cel strategiczny 5. Pomoc osobom ubogim i rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa.	1. Udzielanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom potrzebującym. 2. Kreowanie i realizacja programów na rzecz pomocy osobom żyjącym w ubóstwie.
Cel strategiczny 6. Wspieranie osób uzależnionych.	1. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień. 2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych używek. 3. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz osób uzależnionych.
Cel strategiczny 7. Wspieranie i pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.	1. Zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. 2. Zapobieganie dalszemu rozwojowi problemu bezdomności.
Cel strategiczny 8. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji i funkcjonowaniu w środowisku społecznym i zawodowym.	1. Podniesienie integracji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej. 2. Zwiększenie pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.
Cel strategiczny 9. Zapewnienie pomocy i poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej.	1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych oraz wolontariatu na rzecz pomocy seniorom. 2. Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych.

Źródło: Opracowanie własne

7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

Sposób realizacji Strategii

Realizacja postanowień *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* jest zadaniem własnym Gminy. We wprowadzeniu w życie poszczególnych celów czynnie uczestniczyć będą wszystkie podmioty realizujące zadania Gminy w zakresie pomocy społecznej, natomiast Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią będzie koordynatorem realizacji celów wskazanych w Strategii.

Ponadto, w realizacji Strategii można oczekiwać wsparcia i pomocy niżej wymienionych instytucji i podmiotów, działających na terenie Gminy:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komendy Powiatowej Policji;
- Powiatowego Urzędu Pracy;
- szkół i placówek oświatowo-wychowawczych;
- placówek kulturalnych i sportowych;
- organizacji pozarządowych.

Niniejsza Strategia będzie również wdrażana poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie Gminy.

Jednym z programów i narzędzi służącym do wdrażania Strategii jest *Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii*.

Działania określone w niniejszej Strategii mogą być realizowane na różnych poziomach – począwszy od samodzielnej realizacji działania przez MGOPS lub inne podmioty, poprzez współpracę partnerską, aż po zlecenie zadań publicznych podmiotom zewnętrznym w trybie określonym przepisami prawa.

Programy i projekty muszą być zbieżne z założeniami Strategii oraz tak zaplanowane, aby wpisywały się w strukturę celu głównego Strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie wizji Strategii.

Rekomenduje się uchwalenie następujących programów:

- Program Wspierania Rodziny - w ramach zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie - w ramach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ramy finansowe Strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „*Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią” obejmują lata 2017-2026, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy,
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje),
- środki z funduszu krajowego (PFRON),
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej,
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

8. Monitoring i wskaźniki pomiaru stopnia realizacji strategii

Realizacja Strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki monitoringu, w tym:

1. w obszarze ludności:

- przyrost naturalny;
- saldo migracji;

2. w obszarze pomocy społecznej:

- liczba beneficjentów pomocy społecznej;
- powody korzystania z pomocy;
- formy udzielanej pomocy;

3. w obszarze rynku pracy:

- liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych;

4. w obszarze edukacji:

- liczba dzieci w szkołach i przedszkolach;
- liczba ludności z podziałem na wykształcenie;
- liczba programów i projektów przyjętych do realizacji;
- ilość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania zaplanowane w strategii.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z:

- danych statystycznych GUS,
- Urzędu Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią,
- Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- placówek oświatowych z terenu Gminy,
- Komendy Powiatowej Policji,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Wskaźnikiem realizacji celów strategicznych będzie nie tylko zmniejszająca się liczba świadczeniobiorców oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie najbardziej potrzebujących, ale przede wszystkim poziom zadowolenia mieszkańców Gminy z jakości życia na terenie Gminy Nakło nad Notecią. Jakość życia na terenie Gminy będzie z kolei weryfikowana na podstawie mierników zawartych w poniższej tabeli.

Tabela . Wskaźniki realizacji kierunków niezbędnych działań

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań	Odpowiedzialność za realizację	Partnerzy	Wskaźniki realizacji działania
<p>Cel strategiczny 1. Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.</p>	<p>1.Wspieranie rodziny w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania dzieci w rodzinie</p>	<p>MGOPS</p>	<p>Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią,</p>	<p>-liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej; -liczba rodzin pobierająca świadczenia rodzinne; -liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną; -liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego; -liczba dzieci korzystająca z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”; -liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym; -liczba wydanych Kart Dużej Rodziny;</p>
	<p>2.Wsparcie rodziny w środowisku oraz pomoc rodzinom w przezwyciężeniu trudności opiekuńczo - wychowawczych</p>	<p>MGOPS</p>	<p>Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią, Ognisko Wychowawcze, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>-liczba dzieci uczęszczających do Ogniska Wychowawczego; -liczba zajęć/wyjazdów dla dzieci zorganizowanych przez Ognisko Wychowawcze; -liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina poniosła koszty; -liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny; -liczba i rodzaj zorganizowanych wyjazdów/zajęć dla dzieci i młodzieży w celu zagospodarowania wolnego czasu; -liczba rodzin pobierających świadczenie w ramach Programu Rodzina 500+; -liczba asystentów rodziny; -liczba diagnoz dotyczących analizy rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej;</p>
	<p>3.Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin</p>	<p>MGOPS</p>	<p>Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią; Poradnia psychologiczno-pedagogiczna</p>	<p>-liczba osób korzystająca ze szkoleń i warsztatów podnoszących umiejętności wychowawcze; -liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa; -liczba rodzin, które odbyły terapię; -liczba zrealizowanych programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży; -liczba zrealizowanych projektów mających na celu ochronę życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia; -liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych promujących odpowiedzialne rodzicielstwo;</p>

<p>Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy</p>	<p>1.Stworzenie jednolitego systemu wsparcia.</p>	<p>MGOPS</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny, Policja, PCPR, Kuratorzy, Szkoły, Sady, KRPA, Urząd Miasta i Gminy</p>	<p>-Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart; -Liczba zakończonych procedur Niebieskich Kart; -Liczba powołanych grup roboczych; -Liczba rodzin objęta działaniami edukacyjnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; -Liczba przygotowanych materiałów profilaktycznych; -Liczba pracowników biorąca udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; -Liczba osób stosujących przemoc skierowana do podjęcia leczenia lub terapii; -Liczba wizyt monitorujących środowiska zagrożonych przemocą; -Liczba odebranych dzieci w trybie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;</p>
	<p>2.Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.</p>	<p>MGOPS</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny, Policja, PCPR, Kuratorzy, Szkoły, Sady, KRPA, Urząd Miasta i Gminy</p>	<p>-liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego; -liczba podmiotów uczestnicząca we wspólnych szkoleniach, konferencjach, seminariach; -liczba zorganizowanych konferencji i szkoleń;</p>
<p>Cel strategiczny 3. Rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej w kierunku profilaktyki przestępczości.</p>	<p>1.Współorganizowanie szerokiego zakresu działań informacyjnych i prewencyjnych, mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców gminy.</p>	<p>MGOPS</p>	<p>Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska</p>	<p>-liczba zrealizowanych programów profilaktycznych; -liczba podmiotów zaangażowanych do realizacji zadania;</p>

<p><u>Cel strategiczny 4.</u> Przeciwdziałanie i łagodzenie skutków bezrobocia.</p>	1. Wsparcie i rozwój aktywności społeczno-zawodowej osób bezrobotnych.	MGOPS	PUP, Klub Integracji Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> -liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych; -liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych; -liczba zawartych kontraktów socjalnych; -liczba zrealizowanych projektów w zakresie ograniczenia zjawiska bezrobocia; -liczba osób uczestniczących w projektach w zakresie aktywizacji społeczno -zawodowej;
	2. Wsparcie i rozwój ekonomii społecznej.	MGOPS	Klub Integracji Społecznej, PUP	<ul style="list-style-type: none"> -liczba zorganizowanych szkoleń i kursów; -liczba osób, które podjęły pracę po zakończeniu realizacji projektów/szkoleń/kursów; -liczba uczestników KIS; -liczba funkcjonujących spółdzielni socjalnych na terenie gminy; -liczba wspartych spółdzielni socjalnych poprzez zlecenie realizacji zadań;
<p><u>Cel strategiczny 5.</u> Pomoc osobom ubogim i rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa.</p>	1. Udzielanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom potrzebującym.	MGOPS	Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią	<ul style="list-style-type: none"> -liczba wydawanych posiłków; -liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z powodu ubóstwa; -liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne z powodu ubóstwa; -liczba bezrobotnych, która otrzymała zasiłek okresowy / celowy;
	2. Kreowanie i realizacja programów na rzecz pomocy osobom żyjącym w ubóstwie.	MGOPS	Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią	<ul style="list-style-type: none"> -liczba zrealizowanych projektów na rzecz pomocy osobom ubogim; -liczba uczestników projektów na rzecz ograniczenia ubóstwa;
<p><u>Cel strategiczny 6.</u> Wspieranie osób uzależnionych.</p>	1. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień.	MGOPS	Nakielski Klub Abstynenta; Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień Komenda Powiatowa Policji w Nakle nad Notecią	<ul style="list-style-type: none"> -liczba zrealizowanych programów profilaktycznych dotyczących uzależnień; -liczba zrealizowanych programów pomocy dla dzieci i młodzieży uzależnionych od gier komputerowych i Internetu; -liczba programów i artykułów w mediach lokalnych w zakresie uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych;

	2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych używek.	MGOPS	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nakle nad Notecią; Nakielski Klub Abstynenta; Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień	-liczba osób uzależnionych, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych;
	3. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz osób uzależnionych.	MGOPS	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nakle nad Notecią; Nakielski Klub Abstynenta; Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień	-liczba wspartych instytucji, stowarzyszeń prowadzących działania na rzecz osób uzależnionych
Cel strategiczny 7. Wspieranie i pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.	1. Zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.	MGOPS	Organizacje pozarządowe	-liczba osób objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności; -liczba osób, którym przyznano świadczenia pieniężne, niepieniężne; -liczba osób objętych pomocą doraźną lub okresową w postaci jednego gorącego posiłku dziennie; -liczba osób bezdomnych skierowanych do schroniska; -liczba osób bezdomnych umieszczonych w noclegowniach i ogrzewalniach; -liczba umów zawarta ze schroniskami dla osób bezdomnych na świadczenie pomocy w formie schronienia;
	2. Zapobieganie dalszemu rozwojowi problemu bezdomności.	MGOPS	Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią	-liczba osób, którym udzielono schronienia (skierowanie do schroniska); -liczba mieszkań socjalnych; -liczba zamian mieszkań zadłużonych na mieszkania o niższym standardzie i niższych opłatach czynszowych; -liczba osób zagrożonych bezdomnością wykonujących prace społecznie użyteczne;

				-liczba osób otrzymująca dodatki mieszkaniowe
<p><u>Cel strategiczny 8.</u> Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji i funkcjonowaniu w środowisku społecznym i zawodowym.</p>	1.Podniesienie integracji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.	MGOPS	PUP, organizacje pozarządowe	-liczba projektów zrealizowanych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych; -współorganizowanie i promowanie wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych
	2.Zwiększenie pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.	MGOPS	PUP, organizacje pozarządowe, PCPR	-liczba osób pobierająca świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne; -liczba osób zatrudnionych przez MGOPS; sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi; -liczba rodzin pobierająca zasiłek dla opiekunów; -liczba rodzin/osób sprawująca opiekę nad chorym członkiem rodziny, będącym osobą niepełnosprawną (zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy); -liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym udzielono wsparcia finansowego w ramach pomocy społecznej; -liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym przyznano pomoc usługową; -liczba osób niepełnosprawnych umieszczonych w DPS; -liczba osób objętych usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi; -liczba podmiotów/instytucji w których nie ma barier architektonicznych; -liczba nowych jednostek/instytucji która zlikwidowała bariery architektoniczne; -liczba asystentów osób niepełnosprawnych; -liczba osób niepełnosprawnych, które znalazły pracę;
<p><u>Cel strategiczny 9.</u> Zapewnienie pomocy i poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej.</p>	1.Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych oraz wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.	MGOPS	organizacje pozarządowe; samorządy lokalne; Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią	-liczba osób zatrudnionych przez MGOPS sprawujących opiekę nad osobami starszymi; -liczba osób starszych objęta pomocą MGOPS; -liczba wolontariuszy zajmujących się osobami starszymi; -liczba osób skierowanych do Dziennego Domu Pobytu; -liczba projektów zrealizowanych na rzecz osób starszych;
	2.Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych.	MGOPS	Nakielski Ośrodek Kultury Samorządy mieszkańców sołtysi	-liczba osób starszych korzystających z zajęć organizowanych przez Uniwersytet Trzeciego Wieku; -liczba osób działająca w organizacjach i stowarzyszeniach na rzecz osób starszych; -liczba projektów zrealizowanych na rzecz osób starszych w kierunku zwiększenia aktywności osób starszych;

				-liczba spotkań, wyjazdów integracyjnych.
--	--	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne

9. Spis tabel

Prognoza liczby ludności Gminy Nakło nad Notecią do 2026

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

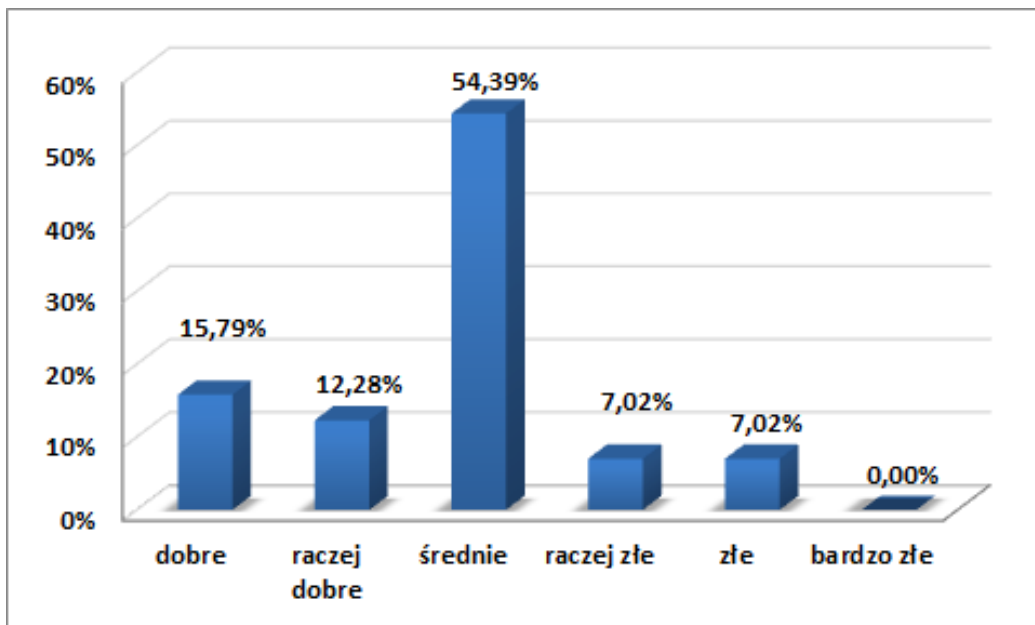
10. Spis wykresów

11. Spis rysunków

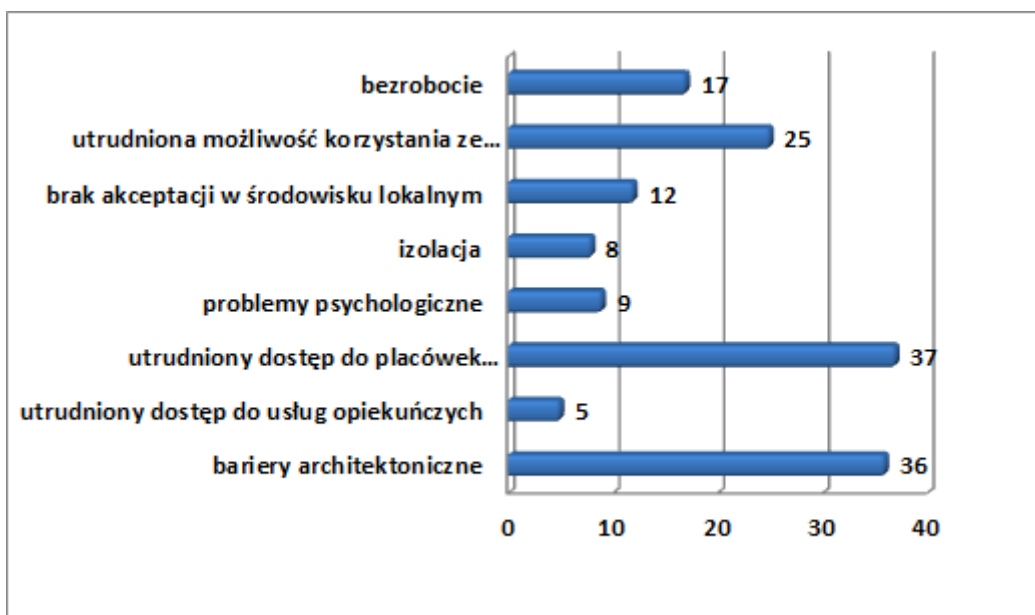
12. Załączniki

Załącznik 1. Wyniki badania ankietowego (opracowanie własne na podstawie ankiet)

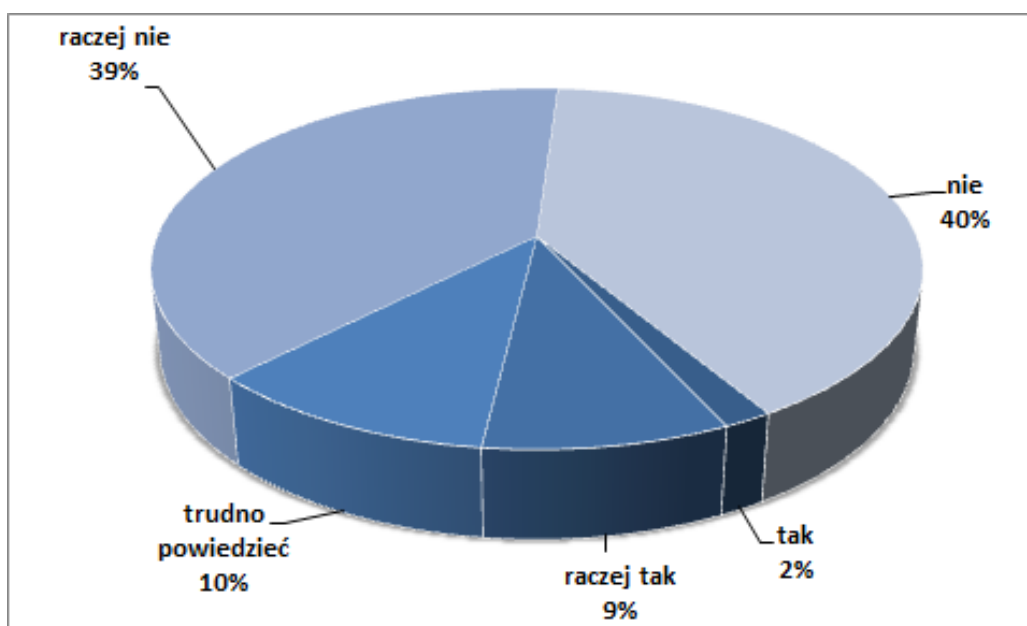
1. Jak oceniają Państwo aktualne warunki życia mieszkańców Gminy?

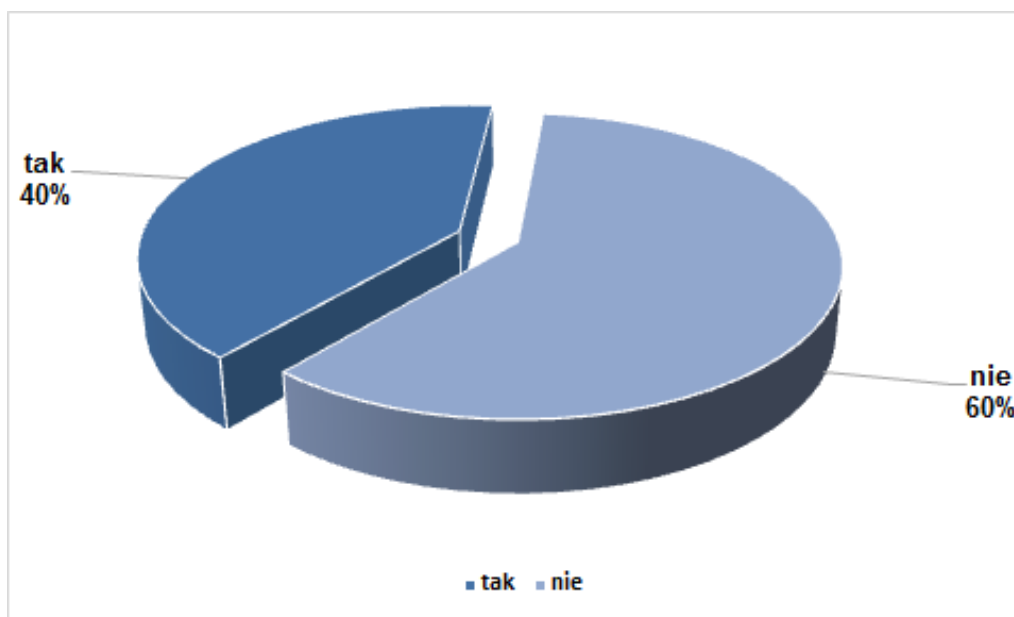
2.Z jakimi problemami społecznymi spotykają się osoby niepełnosprawne

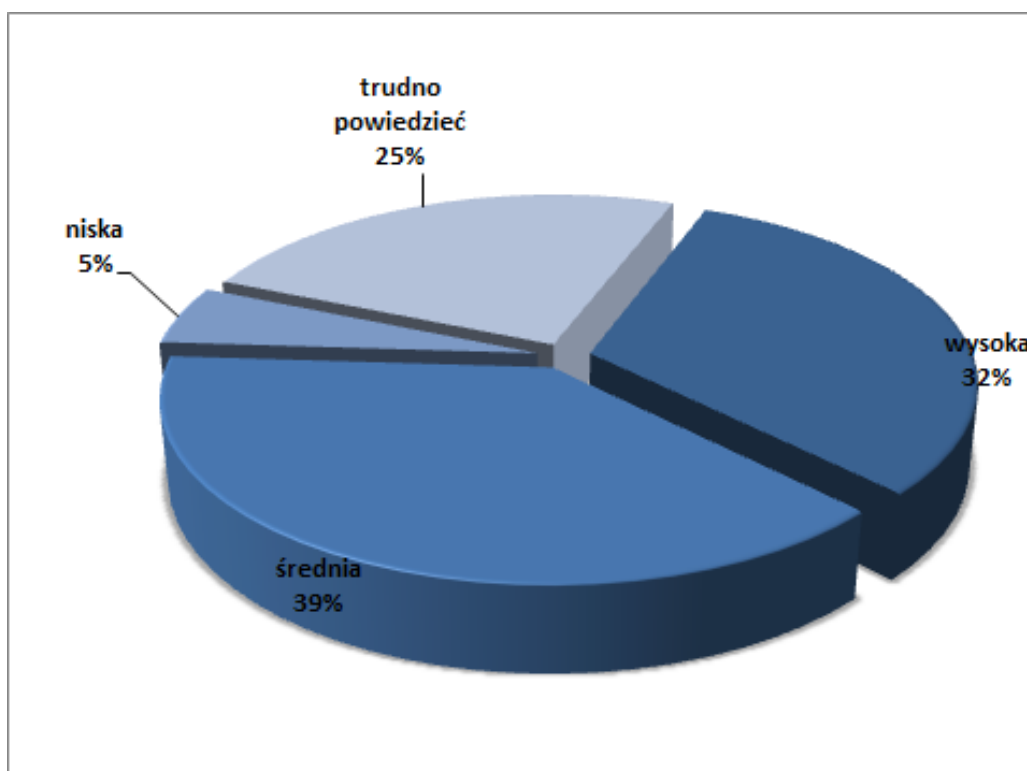
3. Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca ?

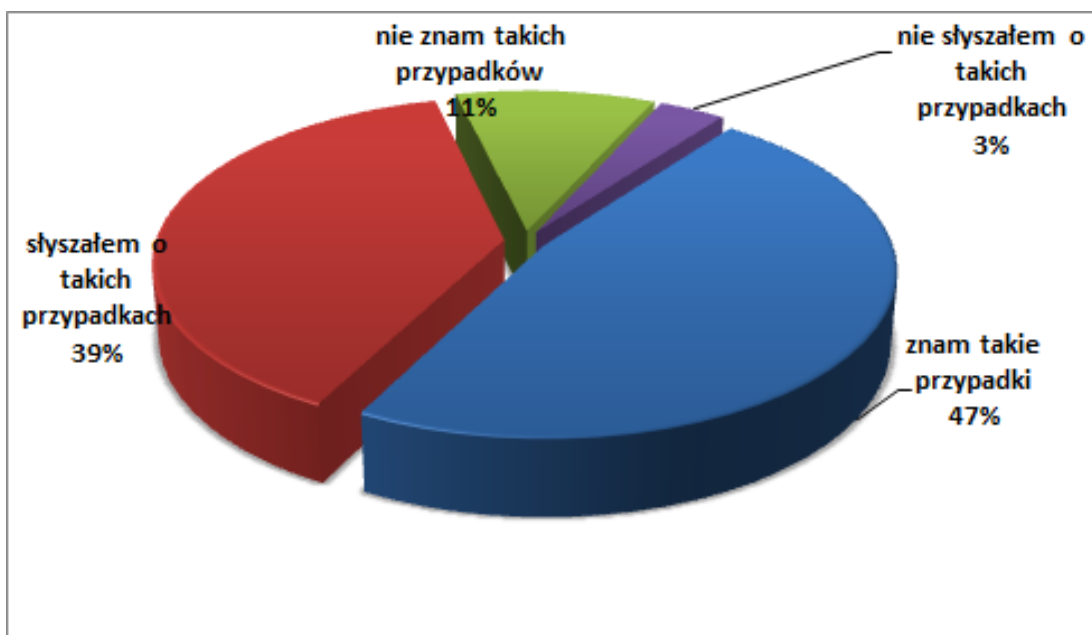
4. Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy jest wystarczający?

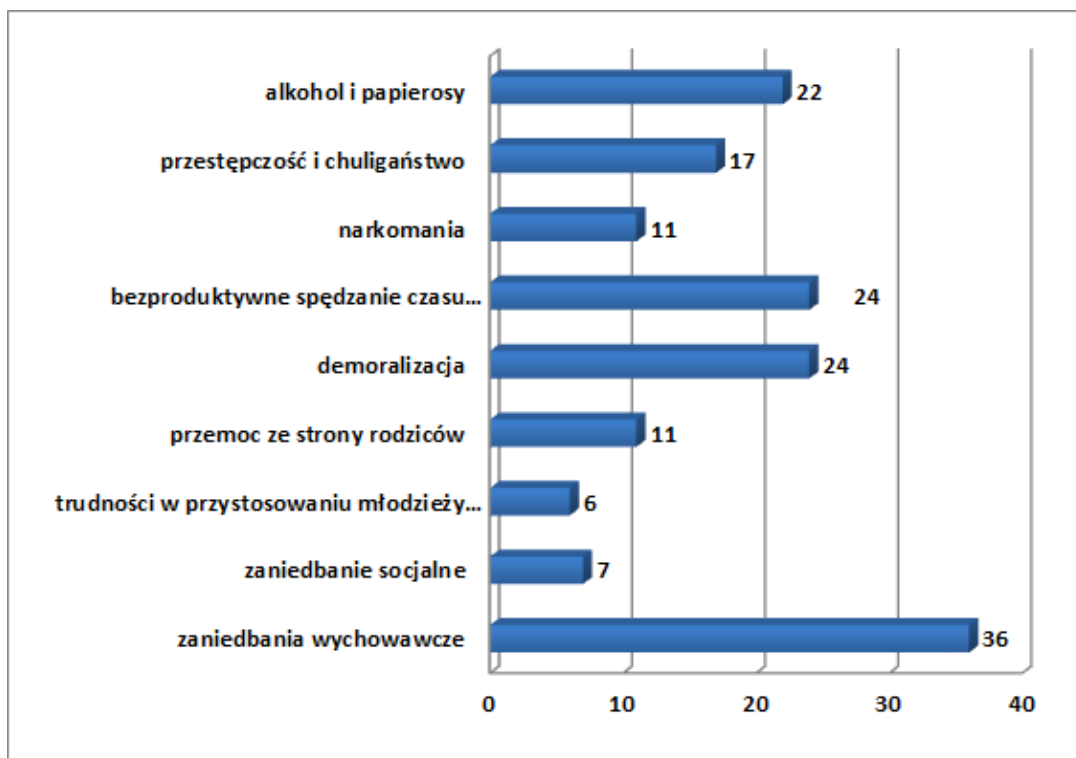
5. Jaka jest skala problemów uzależnień na terenie Gminy?

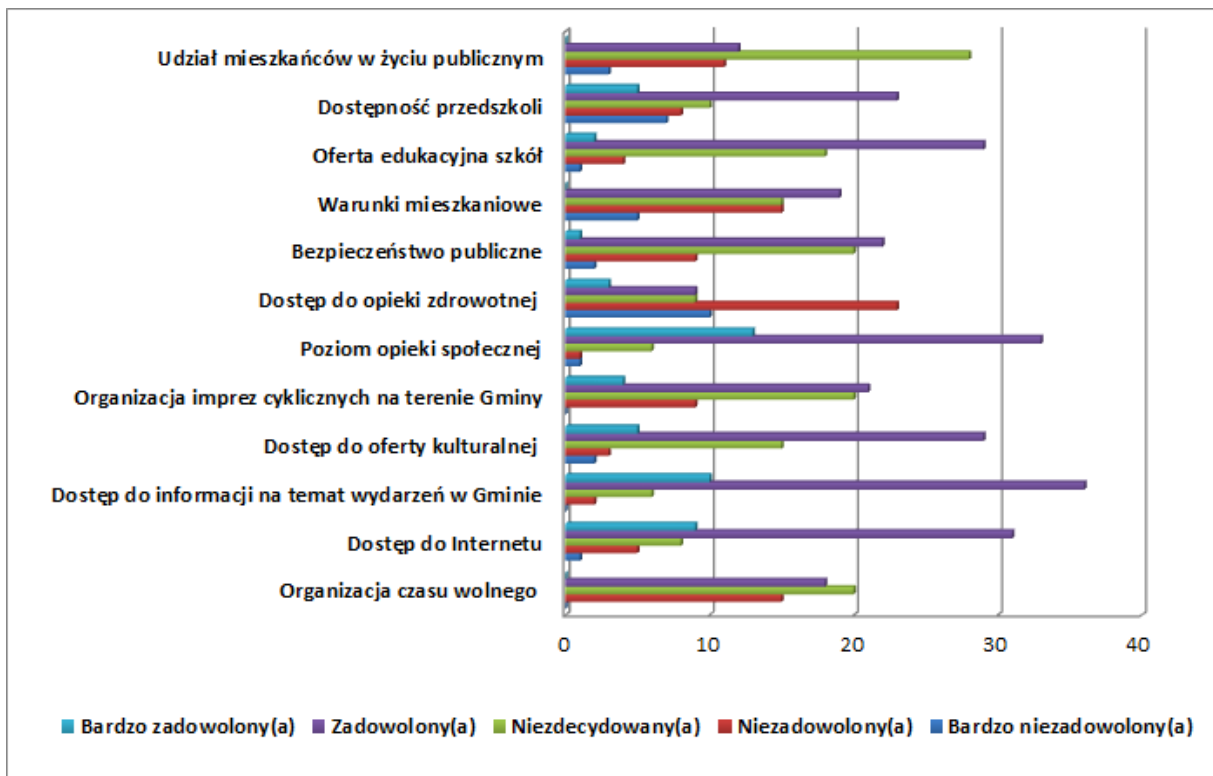
1. Czy na terenie Gminy Występuje zjawisko przemocy domowej

7. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegacie Państwo najczęściej

8. W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w Gminie?

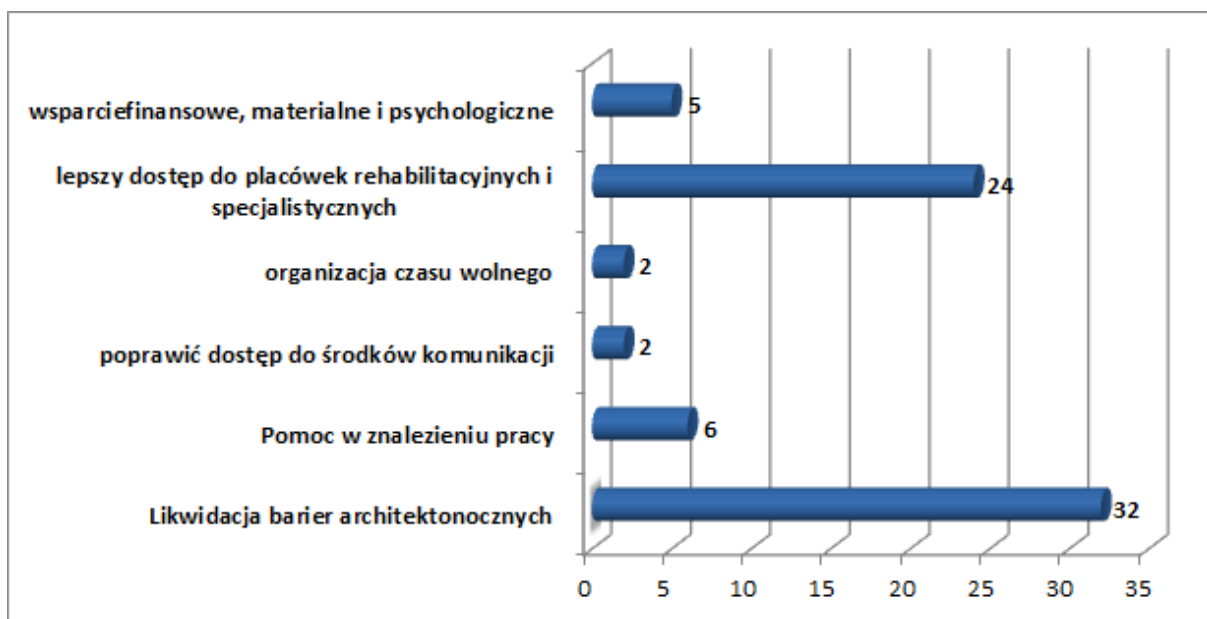

9. Co Państwa zdaniem należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie Gminy w następujących obszarach:

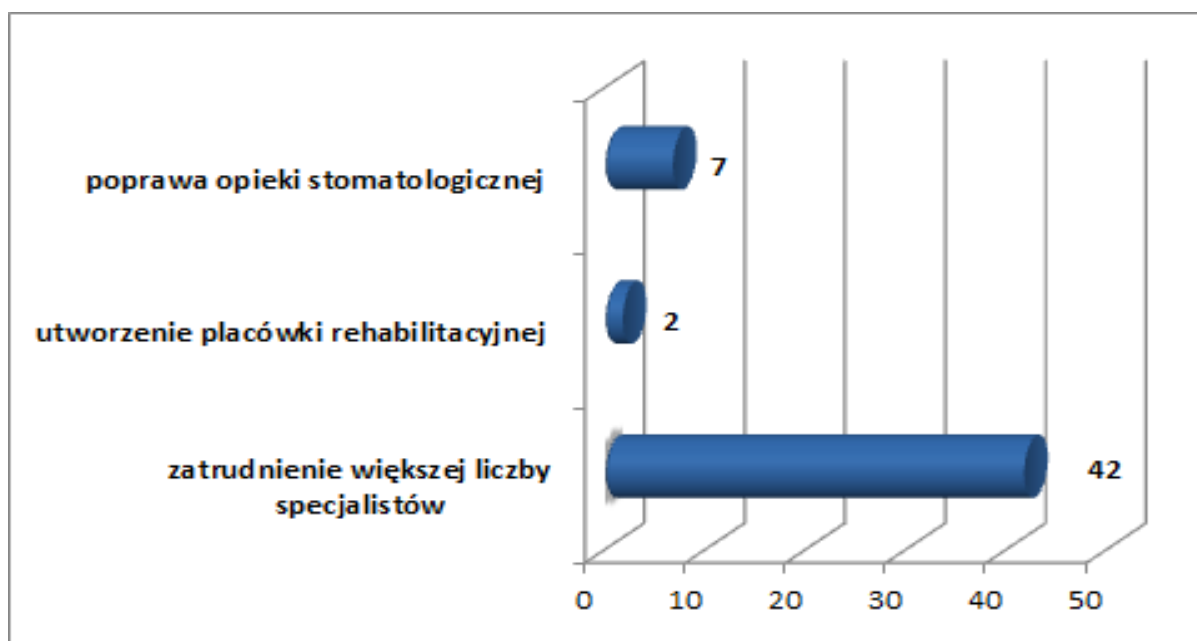
a) działania w zakresie wspierania ubogich

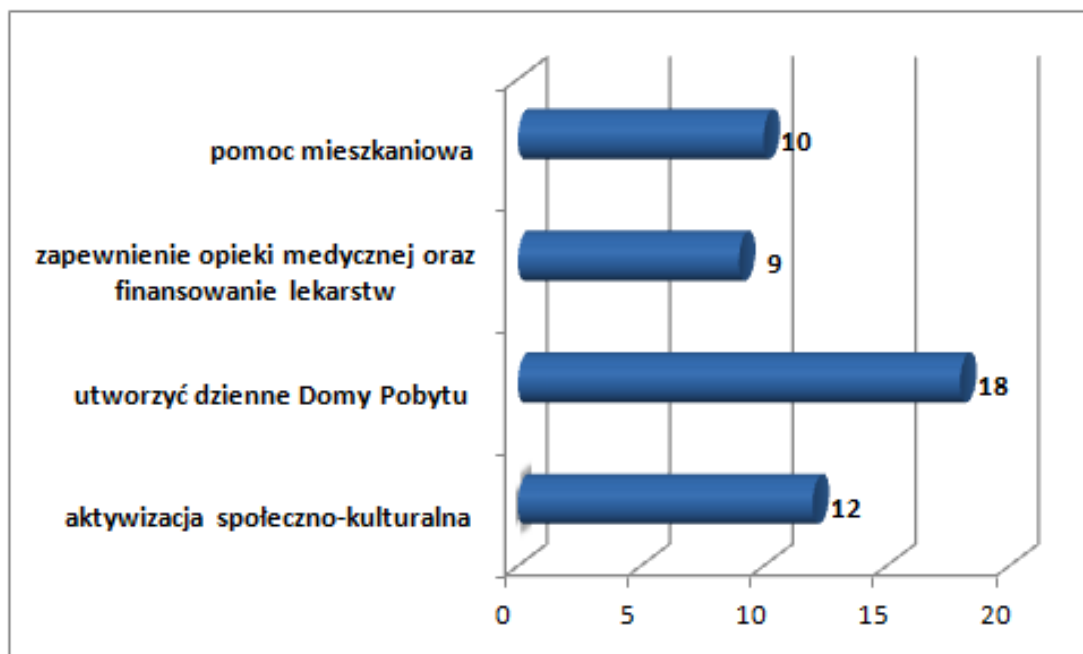
B) działania w zakresie poprawy sytuacji niepełnosprawnych

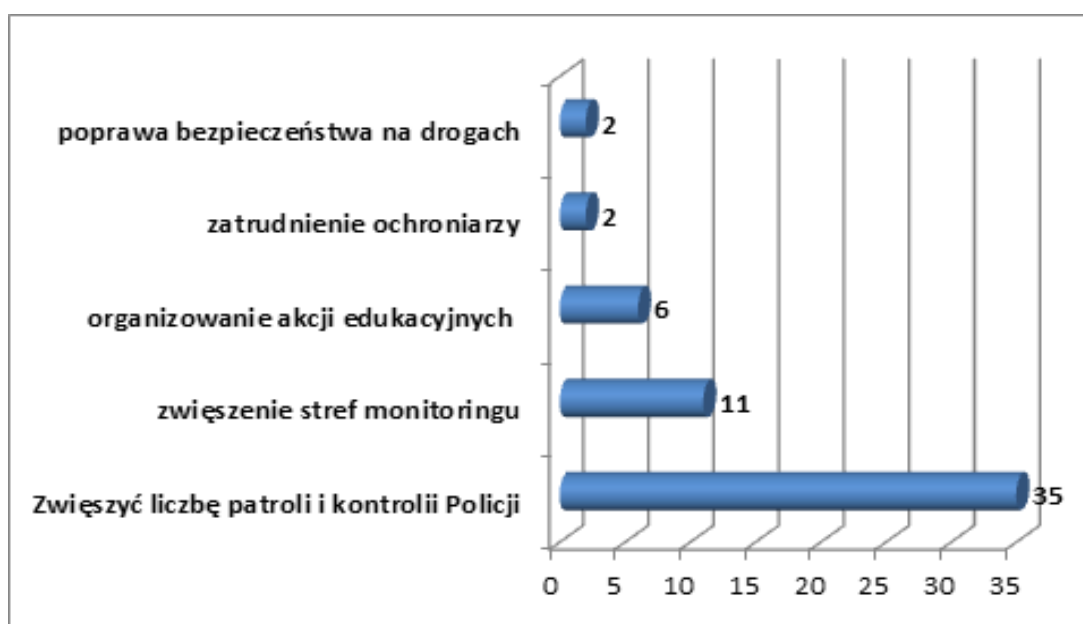
C) działania w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia

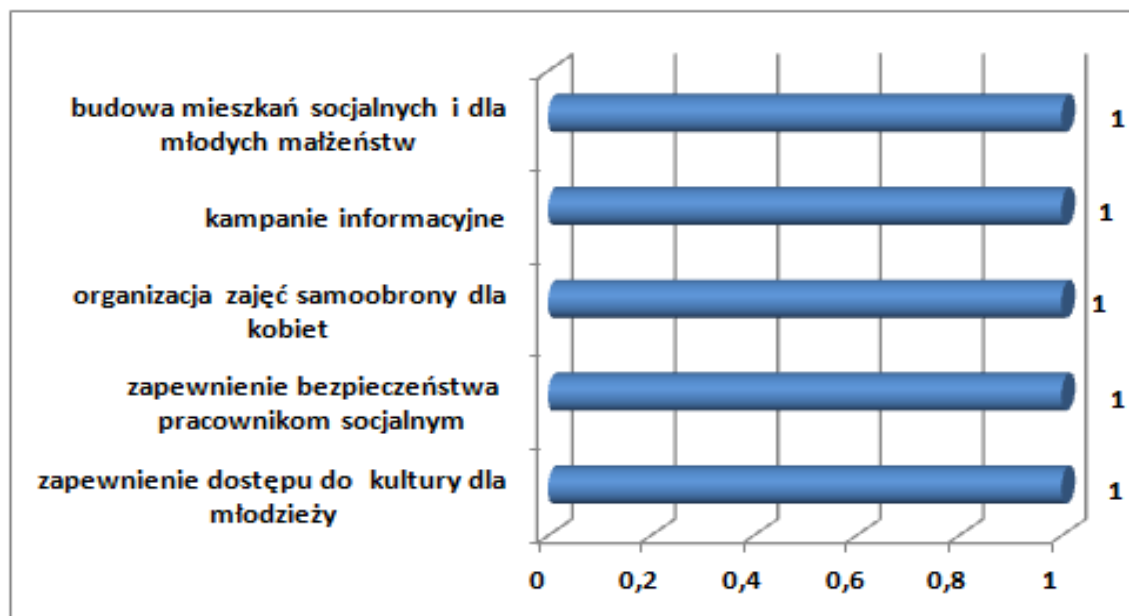
D) działania na rzecz osób starszych

e) działania w zakresie bezpieczeństwa

F)inne zmiany proponowane przez mieszkańców Gminy

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 t.j. ze zm.) - do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W związku z powyższym realizując ustawowy obowiązek nałożony na gminę, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne.